

BIBLIJA

TRIDESETI TJEDAN ČITANJA

LIPANJ 2017.	STARI ZAVJET	NOVI ZAVJET
147. dan čitanja, ponedjeljak, 26. lipnja	Jdt 1-6	Iv 11,37-50
148. dan čitanja, utorak, 27. lipnja	Jdt 7-10	Iv 13,1-17
149. dan čitanja, srijeda, 28. lipnja	Jdt 11-16	Iv 13,18-38
150. dan čitanja, četvrtak, 29. lipnja	Est 1,1a-4,17	Iv 14
151. dan čitanja, petak, 30. lipnja	Est 4,17a-10,3l	Iv 15,1-16,4

Judita i Estera

Iako su u povijesti Izraela mnoge žene igrale važnu ulogu (Mirjam, Sara, Rebeka, Debora...), Juditi i Esteri ipak pripada posebno mjesto. Te su dvije žene u presudnim trenucima povijesti svoga naroda izvele takva junačka djela da su im posvećene posebne knjige. Judita (hebr. *ḥudit* = *Židovka*) je mudra, bogobojazna i hrabra žena, prava predstavica Božjega naroda, po kojoj Bog očituje svoju moć i spašava svoj narod iz velike nevolje u vrijeme babilonskoga kralja Nabukodonozora i njegova vojskovođe Holoferna. Estera, hebrejskim imenom Hadaša (Est 2, 7) obilježila je svojom hrabrošću kasnije vrijeme perzijskoga kralja Ahasvera, ali njezin primjer također nadilazi to vrijeme. Ona je, predusrela opake namjere kraljeva dostojanstvenika Hamana da istrijebi Židove, svojom mudrošću i hrabrošću spasila svoj narod od uništenja. Iako i jedna i druga knjiga govore o povijesnim osobama i događajima, one nisu povijesni prikaz u strogom smislu, već poučna literatura. Riječ je o slobodno oblikovanom povijesnom pripovijedanju s naglašeno idealiziranim osobama i moćima koje utječu na stvarnu povijest naroda Božjega u dijaspori.

Zgusnuta povijest

Ako Knjigu o Juditi pažljivo čitamo, lako ćemo otkriti niz povijesnih podataka, imena i godina koje je teško međusobno pomiriti. Štoviše, čini se kao da je autor svjesno i namjerno tako postupio.

Njemu je moralo biti poznato da Nabukodonozor nije kralj Asiraca, niti je vladao »u velikom gradu Ninivi« (Jdt 1, 1), već je bio babilonski kralj. Ninivu je razorio njegov otac Nabopalazar (612. pr. Kr.). Govoreći o pohodu Nabukodonozorove vojske na Judeju, autor ostavlja dojam kao da je završilo vrijeme sužanjstva i da se povratak već dogodio, jer tamo se kaže: »Bjehu se tek vratili iz sužanjstva, sav narod Judeje bio se sabrao tek nedavno, i predmeti, žrtvenik i Hram bili su posvećeni poslije obeščašćenja« (4, 3). Ezrina knjiga doduše govori o povratku hramskoga posuđa i podizanju hrama (Ezr 1-6), ali ne i o posvećenju nakon obeščašćenja. Dakle, autor knjige o Juditi se osvrće na događaje nakon povratka kako bi čitateljima skrenuo pozornost na puno mlađe događaje iz 164. pr. Kr. kad je Juda Makabejac oslobodio Jeruzalem i ponovo posvetio obeščašćeni hram. A tada je vjerojatno i nastala ta knjiga, u kojoj Niniva simbolizira svako sužanjstvo, a Nabukodonozor svaku silu koja je protivna Bogu i njegovu narodu.

30. tjedan, 147. dan čitanja, ponedjeljak, 26. lipnja: 2017.

Jdt 1-6
Iv 11,37-50

Bog i bogovi

U teškom iskustvu sužanjstva za Židove je posebno bilo bolno pitanje Boga: Tko je Bog, Jahve ili bogovi moćnih poganskih naroda? Poseban izazov su predstavljali osiljeni poganski vladari koji su sebi pripisivali božansku čast, konkretno Nabukodonozor. Osim apsolutne političke moći koju je imao, on za sebe želi i božansku čast (Jdt 1-3). Na upozorenje njegova savjetnika Ahiora kako je s Izraelcima njihov Bog koji se za njih zauzima, Nabukodonozorov vojskovođa Holoferno podrugljivo uzvraća: »Bog njihov da bi im bio štit? Ali tko je Bog osim Nabukodonozora?« (6, 2). Zato se cijeli središnji dio knjige bavi pitanjem: Tko je Bog? Nabukodonozor ili Gospodin? (Jdt 4-7). U svome govoru pred Holofernom Judita, nasuprot moći njegove vojske koja ima za posljedicu strah, nasilje, porobljivanje i pustošenje, govori o Bogu koji »dokončava ratove« (Jdt 9, 7; 16, 2). Dakle, Juditin Bog se ne bori. Njegova moć nije vojna kategorija koju on zapravo ironizira spašavajući svoj narod po rukama slabe žene. Tu se može prepoznati aluzija na Mojsija koji se također osjeća nemoćnim pred faraonom.

Estera spašava svoj narod

Po uzoru na priču o egipatskom Josipu, nastala je priča o Mordokaju i Esteri, dvoje Židova koji su svoju nazočnost na dvoru perzijskog kralja Ahasvera iskoristili da spase svoj narod od zatora. Posljedica Mordokajeva odbijanja da se pokloni drugom čovjeku kraljevstva, Hamanu, bila je Hamanova odluka da istrijebi sve Židove u Perzijskom kraljevstvu. No, zahvaljujući mudrom i hrabrom činu Estere, sve se ipak okreće na dobro Židova. Na njezinu molbu kralj dopušta da se mogu organizirati i braniti od svojih neprijatelja, nakon čega dolazi do strašnog krvoprolića među neprijateljima Židova (Est 9, 1-19). S jedne strane, Knjiga o Esteri je svjedočanstvo trajnih neprijateljstava prema Židovima u poganskoj dijaspori, a s druge strane svjedočanstvo o brutalnoj osveti Židova kad im se pružila prilika. Zbog toga su neki znali tvrditi kako je ta knjiga zalutala u biblijski kanon. No tu je problem vječno pitanje prekoračenja samoobrane, koje kršćanska moralka poznaje kao zamršeno pitanje opravdanosti obrambenoga rata. Knjiga ima izrazito teološku poruku da Bog ne ostavlja svoga naroda.

Judita

I. HOLOFERNOV VOJNI POHOD

I. HOLOFERNOV VOJNI POHOD

Nabukodonozor i Arfaksad

1 Bilo je to dvanaeste godine kraljevanja Nabukodonozora, kralja Asiraca, koji vladaše u velikom gradu Ninivi. U to je vrijeme Arfaksad vladao nad Medijcima u Ekbatani. ²On sagradi naokolo Ekbatane zidove od tesana i četverouglasta kamena, široka tri lakta i dugačka šest lakata; podigao je bedeme sedamdeset lakata u visinu i pedeset lakata u širinu. ³Do vrata gradskih podiže kule stotinu lakata visoke, s temeljima koji su bili šezdeset lakata široki. ⁴Vrata koja bijaše napravio uzdizahu se sedamdeset lakata u visinu, a široka bijahu četrdeset lakata, kako bi mogla kroz njih izaći golema vojska s povorkom pješaka.

⁵U to vrijeme kralj Nabukodonozor vojevaše s kraljem Arfaksadom u velikoj ravnici koja se proteže na području Ragaua. ⁶Uza nj se svrstaše svi oni koji su obitavali u planinskim predjelima, svi oni koji su prebivali do obala Eufrata, Tigrisa i Hidaspa, a tako i stanovnici ravnice Arioaha, kralja elimskoga: mnogo je dakle bilo ljudstva koje se poredalo u redove naroda keleudskog.

⁷Nabukodonozor, kralj Asiraca, uputi poruku svim stanovnicima Perzije, svima onima koji življahu na zapadu, stanovnicima Cilicije, Damaska, Libanona i Antilibanona i svim stanovnicima morske obale, ⁸narodima Karmela, Gileada, Gornje Galileje i prostrane ravnice Ezdrelona, ⁹svima onima koji prebivahu u Samariji i njezinim gradovima, u Transjordaniji sve do Jeruzalema, Batane, Kelusa, Kadeša, Egipatske rijeke, Tafnesa, Ramsesa i po svemu području Gešema, ¹⁰sve do onkraj Tanisa i Memfisa, najposlije svima stanovnicima Egipta sve do granice Etiopije. ¹¹Ali stanovnici svake od tih pokrajina narugaše se poruci Nabukodonozora, kralja Asiraca, i ne okupiše se oko njega da bi uza nj vojevali. Nisu ga se bojali, jer on za njih bijaše običan čovjek. Otposlaše praznih ruku glasnike njegove, ne iskazavši im počasti. ¹²Tada se Nabukodonozor užasno razbjesni protiv svih tih područja i zakle se svojim

prijestoljem i svojim kraljevstvom da će im se osvetiti i mačem opustošiti sve pokrajine Cilicije, Damaska, Sirije, uništiti sve stanovnike koji življahu na području Moaba, plemena Amona, čitave Judeje i sve žitelje Egipta sve do obaju mora.

Rat protiv Arfaksada

¹³Godine sedamnaeste stade sa svojom vojskom protiv kralja Arfaksada, potuče ga u borbi, rasprši mu svu vojsku, konjaništvo i kola, ¹⁴zagospodari njegovim gradovima, doprije do Ekbatane, zauze kule, opljačka trgovišta, svede sjaj njegov na sprdnju. ¹⁵Arfaksada uhvati u planinama Ragaua, dade ga izbosti sulicama i tako ga se riješi zauvijek.

¹⁶Vrati se tada u Ninivu sa svom svojom vojskom i s golemim mnoštvom ratnika što im se bijahu pridružili. Tu se u miru i spokojstvu on i njegova vojska predadoše besposlici i uživanju stotinu i dvadeset dana.

Vojna protiv Zapada

2 Godine osamnaeste, prvoga mjeseca, dana dvadeset i drugoga, u kraljevskoj palači Nabukodonozora, kralja asirskoga, smisliše tajnu osnovu o izvršenju osвете nad svakom pokrajinom, kako on već bijaše kazao. ²Sazva sve svoje pomoćnike i sve svoje dostojanstvenike i saopći im svoju tajnu osnovu i svojim usnama odluči potpuno uništenje onih pokrajina. ³I bi odlučeno da se unište posvema svi oni koji se ne bijahu pokorili naredbi njegovih usta.

⁴Zatim, kako završi vijećanje, Nabukodonozor, kralj Asiraca, dozva k sebi Holoferna, vrhovnog zapovjednika sve vojske, drugoga po redu iza sebe, i kaza mu: ⁵"Ovako govori veliki kralj, gospodar sve zemlje: otići ćeš od mene i povest ćeš sa sobom ljude svjesne svoje snage, otprilike stotinu i dvadeset tisuća pješaka i mnoštvo od dvanaest tisuća konja i konjanika. ⁶Poći ćeš protiv sve zemlje na zapadu, jer se ne odazva nalogu mojih usta. ⁷Naredit ćeš im da pripreme zemlju i vodu, jer ću u svome bijesu nasrnuti na njih. Prekrit ću svu zemlju nogama svojih

Judita

I. HOLOFERNOV VOJNI POHOD

vojnika i pustit ću da je temeljito opljačkaju. ⁸Njihovi će ranjenici ispuniti doline; svaki potok i rijeka razlit će se nabujavši od njihovih mrtvih tijela. ⁹Otjerat ću ih kao prognanike do nakraj svijeta. ¹⁰Ti dakle kreni pa mi zauzmi sve njihovo područje. Ako ti se predaju, ti ćeš mi ih sačuvati za dan njihove kazne. ¹¹Neka tvoje oko ne zna milosti prema odmetnicima, nego kamo god dođeš, podvrgni ih smrti i pljački u svoj zemlji koja ti je povjerena. ¹²Kazah i svojom ću rukom izvesti, kunem se životom i snagom svoga kraljevstva. ¹³Ti nemoj prekršiti ni jedne od zapovijedi svoga gospodara, nego izvrši doslovce sve ono što sam ti naredio i nemoj oklijevati da to provedeš."

¹⁴Holoferno ode od svoga gospodara i sakupi sve vrhovne zapovjednike, vojskovođe i časnike vojske asirske, ¹⁵prebroja ljude koje izabra za bojni raspored kao što je naredio gospodar njegov: stotinu dvadeset tisuća ljudi i dvanaest tisuća strijelaca na konjima ¹⁶i svrsta ih kako se svrstavaju bojni redovi velika mnoštva. ¹⁷Uze silan broj deva, magaraca i mazgi za prijenos njihove opreme, a tako i velik broj ovaca, volova i koza njima za opskrbu ¹⁸i za hranu svakog pojedinog vojnika te napokon golemu količinu zlata i srebra iz kraljeva dvora. ¹⁹Krenu sa svom vojskom da bi kao prethodnica Nabukodonozorova prekrpio sve lice zemlje na zapadu kolima, konjanicima i izabranim pješacima. ²⁰Silno, izmiješano mnoštvo, kao skakavci ili kopneni pijesak nebrojeni, išaše za njim.

²¹Krenuše iz Ninive i nakon tri dana hoda stigoše do ravnice Bektileta, pa se utaboriše za Bektiletom, blizu planine koja se nalazi nalijevo od Gornje Cilicije. ²²Holoferno pokrenu svu vojsku, pješake, konjanike i kola, pa se odande uputi prema planinskim predjelima. ²³Razori Fud i Lud, orobi sve Rasisove sinove i sinove Izmaelove koji borave sučelice pustinji, južno od zemlje heleonske. ²⁴Prijeđe Eufrat, prođe kroz Mezopotamiju, razori sve gradove koji se nalaze na uzvisinama uzduž potoka Abrona, da bi izbio na more. ²⁵Zauze područje Cilicije, isječe na komade sve one koji mu se opirahu i stiže do međa Jafata na jug, nasuprot Arabiji. ²⁶Opkoli sve sinove

Madijanove, zapali im šatore, ugrabi stada. ²⁷Za žetve žita siđe u nizinu Damaska, zapali im sve njive, uništi im stada i stoku, opljačka im gradove, opustoši polja i oštricom mača pobi sve mlado.

²⁸Tada spopade strah i užas sve stanovnike obala Sidona i Tira, žitelje Sura i Okine i sve žitelje Jamnije. I građane koji su živjeli u Azotu i Askalonu zahvati silan strah pred njim.

3 Poslaše mu zbog toga glasnike s miroljubivim prijedlozima i poručih: ²"Evo, mi podanici velikoga kralja Nabukodonozora padamo ničice preda te: učini s nama što ti se prohtije. ³Evo ti naših kuća, našega kraja, žitnih polja, stada, stoke: svi torovi naših šatora ovise samo o jednom tvome migu; služi se svime kako ti se ushtije i kako ti se sviđi. ⁴Evo, i naši su gradovi sa svojim stanovnicima robovi tvoji, samo dođi i učini s njima što je dobro u očima tvojim." ⁵Ljudi dođoše do Holoferna i saopćih mu te poruke.

⁶On siđe s vojskom prema obali, postavi upravitelje po utvrđenim gradovima te iz tih gradova unovači posebno izabrane ljude kao pomoćnu vojnici. ⁷Građani i sav okoliš dočekaše ga s vijencima, plesovima i bubnjevima. ⁸Poruši on sve njihove uzvišice, sravnj sa zemljom svete gajeve njihove: bilo mu je najvelikodušniji dopušteno da razruši sva domaća božanstva kako bi svi narodi čistili samo Nabukodonozora i svi ga jezici i plemena zazivali kao Boga.

⁹Stiže tako nasuprot Ezdrelonu u blizini Dotaina, a to je sučelice velikoj judejskoj ravni. Utabori se između Gebe i Skitopolisa i tu se zadržao cio mjesec dana da sakupi opskrbu za svoju vojsku.

Uzbuna u Judeji

4 Sinovi Izraelovi koji življahu u Judeji dočuše što je Holoferno, vrhovni zapovjednik Nabukodonozora, kralja Asiraca, učinio drugim narodima i kako je opljačkao i razorio hramove njihove; ²obuze ih neiskaziv strah od toga čovjeka i počehše strepiti zbog Jeruzalema i zbog Hrama Gospoda, Boga svoga.

Judita

I. HOLOFERNOV VOJNI POHOD

³Bjehu se tek vratili iz sužanjstva, sav narod Judeje bio se sabrao tek nedavno, i predmeti, žrtvenik i Hram bili su posvećeni poslije obeščašćenja. ⁴Odaslaše zbog toga glasnike na područje Samarije, u Konu, Betoron, Belmajin, Jerihon, u Hobu, u Esoru i u Salemsku dolinu. ⁵Prije svega zaposjedoše sve vrhove najviših brda, opasaše zidovima sela koja su se nalazila ondje i nagomilaše hranu i opremu za vođenje rata, jer polja njihova bijahu istom požeta.

⁶Tada Joakim, veliki svećenik, koji se tih dana nalazio u Jeruzalemu, napisao stanovnicima Betulije i Betomestaima, koji je smješten nasuprot Ezdrelonu na ulazu u ravan blizu Dotaina, ⁷i naredi da se zaposjednu brdski prijelazi, jer je preko njih vodio put u Judeju. A bilo je lako spriječiti neprijateljski upad, jer je klanac bio tako uzak da su samo dva čovjeka mogla odjednom proći. ⁸Sinovi Izraelovi učiniše kako im je naložio Joakim, veliki svećenik, i starješine narodne koje življahu u Jeruzalemu.

Molitva i pokora

⁹Svaki Izraelac žarko podiže glas k Bogu i svi se poniziše pred Bogom: ¹⁰oni i žene njihove, i djeca, i životinje, i pridošlice, i plaćenici i robovi nošahu kostrijet oko bokova. ¹¹Svi Izraelci i žene i djeca što življahu u Jeruzalemu padoše ničice pred Hramom, posuše glavu pepelom i prostriješe kostrijet pred Gospoda: ¹²Opasaše vrećama i žrtvenik i zazivahu žarko Boga Izraelova u jedan glas, da ne preda njihovu djecu pokolju, njihove žene u ropstvo, njihove gradove i baštinu njihovu rušenju a svetišta njihova obeščašćenju, pogrdi i ruglu pogana.

¹³Bog usliša glas njihov i smilova se nad nevoljom njihovom: sav je narod postio mnogo dana u svoj Judeji i u Jeruzalemu pred Svetištem Boga Svevladara. ¹⁴Veliki svećenik Joakim, svećenici koji su stajali pred Gospodom i svi oni koji su mu služili, vezavši kostrijet oko bokova, prinostili su svakidašnje žrtve paljenice, zavjetnice i dragovoljne prinose puka; ¹⁵posuvši pepelom mitre, podizahu iz sve snage glas Gospodu da bi milostivo pogledao dom Izraelov.

Savjetovanje u Holofernovu taboru

5 Izvijestiše Holoferna, vrhovnog zapovjednika vojske asirske, da su se sinovi Izraelovi spremili za rat, da su zatvorili brdske prijelaze, utvrdili sve vrhove najviših planina te postavili prepreke u predjelima što se nalaze u ravnici. ²On se rasrdi strahovito, sazva sve glavare moapske, vojskovođe amonske, sve primorske namjesnike ³pa im kaza:

"Recite mi, sinovi kanaanski: kakav je to narod koji nastava brdovite predjele? Kakvi su mu gradovi u kojima živi? Kolika je vojska njegova? U čemu je snaga njegova i moć njegova? Tko je kralj koji nad njima vlada i zapovijeda im vojskom? ⁴Zašto je među svima koji žive na zapadu on jedini gnjevno odbio da mi miroljubivo dođe u susret?"

⁵Odgovori mu Ahior, vođa svih sinova Amonovih:

"Poslušaj, moj gospodar, riječi iz usta sluge svoga: ja ću te obavijestiti istinito o tome narodu koji, smješten blizu tebe, nastava taj brdovit kraj; neće izaći laž iz usta sluge tvoga. ⁶Narod taj potječe od Kaldejaca. ⁷Najprije su boravili u Mezopotamiji, jer su otklonili da se drže bogova otaca svojih koji su živjeli u zemlji kaldejskoj. ⁸Skrenuše dakle s puta otaca svojih pa počеше štovati Boga nebeskoga, onoga Boga koga bijahu spoznali. I zato, udaljeni od lica svojih bogova, skloniše se u Mezopotamiju i tu se dugo zadržāše. ⁹Pa im Bog njihov zapovjedi da ostave to prebivalište i odu u zemlju Kanaan; naseliše se ondje te imāđahu u obilju zlata i srebra i mnogo stoke.

¹⁰Spustiše se poslije u Egipat, jer glad bijaše pritislā zemlju kanaansku; ondje su ostali dok se imahu čime hraniti. Porastoše u snažno mnoštvo; rodu njihovu ne bijaše broja. ¹¹Ali se kralj Egipta diže na njih, naruga im se u pravljenju opeke; ponizi ih i učini robovima. ¹²Onda oni zavapiše Bogu svome, a on svu zemlju egipatsku udari ranama bez prebola. Zbog toga ih Egipćani otjeraše od sebe. ¹³Bog pred njima isuši Crveno more ¹⁴i prevede ih preko Sinaja i Kadeš Barne. Oni odbiše od sebe sve nasrtaje stanovnika pustinje, ¹⁵smjestiše se na području Amorejaca i

Judita

I. HOLOFERNOV VOJNI POHOD

vlastitom snagom istrijebiše sve Hešbonce. Prijeđoše preko Jordana i dobiše u nasljedstvo sav planinski kraj; ¹⁶istjeraše Kanaanca, Perižanina, Jebusejca, Sihemca i sve Girgašane i tu obitavahu mnogo vremena.

¹⁷Dok ne sagriješiše protiv Boga svoga, pratilo ih je blagostanje, jer je bio s njima Bog komu je mrska nepravda; ¹⁸ali kad se udaljiše od puta što im ga on bijaše naznačio, u mnogim ratovima pretrpješe užasna razaranja, zatočiše ih u zemlju koja nije bila njihova. Hram Boga njihova bi razoren do temelja, a gradove im oteše neprijatelji njihovi. ¹⁹Ali sada, kako su se vratili Bogu svome, uspeše se iz raznih krajeva kamo bijahu raspršeni i ponovo zauzeše Jeruzalem, gdje se nalazi Svetište njihovo, i smjestiše se po brdovitim krajevima koji bijahu opustjeli. ²⁰Zato, gospodaru, pomno izvidimo je li taj narod u čemu zastranio, je li sagriješio Bogu svome, pa ako utvrdimo da jest, onda možemo krenuti na nj i pokoriti ga; ²¹ali ako narod onaj nije kriv ni zbog kakva prijestupa, onda neka gospodar moj odustane od nauma: jer će ih Bog njihov štititi, a mi ćemo biti na ruglo svoj zemlji."

²²Kada Ahior završi tu besjedu, stadoše rogoboriti oni koji su okruživali šator i nalazili se unaokolo, dostojanstvenici Holofernovi, svi stanovnici obalnih krajeva i Moaba: tražili su da ga raskomadaju: ²³"Ne bojmo se sinova Izraelovih! To je zaista narod koji nema ni moći ni snage za žešću bitku. ²⁴Krenimo, dakle! Oni će biti samo zalogaj za vojsku tvoju, gospodaru Holoferno!"

Ahior predan Izraelcima

6 Pošto je utihnula buka onih koji su se skupili na vijećanje, Holoferno, vrhovni zapovjednik asirske vojske, u nazočnosti svega naroda različita podrijetla i sviju sinova moapskih, obrati se Ahioru:

²"Tko si ti, Ahiore, ti i plaćenici Efrajimovi, da danas ovako prorokuješ među nama i savjetuješ da odustanemo od borbe protiv roda Izraelova? Bog njihov da bi im bio štit? Ali tko je Bog, osim Nabukodonozora? On će poslati svoju snagu i zbrisati ih s lica zemlje; ni Bog ih njihov neće spasiti. ³Mi, sluge kraljeve,

mi ćemo ih smrviti kao jednog čovjeka. Neće izdržati žestine našega konjanništva. ⁴Njime ćemo ih zdrobiti. Brda će se natopiti njihovom krvlju, a ravnice se ispuniti njihovim mrtvim tijelima. Neće se ni održati pred nama, svi će izginuti. Tako govori kralj Nabukodonozor, gospodar sve zemlje. Tako je rekao, a riječi njegove neće ostati neispunjene.

⁵A ti, Ahiore, plaćeniče amonski, koji si tako govorio u dan izopačenosti svoje, nećeš više gledati moga lica od današnjeg dana pa sve dok se ne osvetim rodu tih bjegunaca iz Egipta. ⁶Tada će gvožđe mojih vojnika i sulica mojih slugu probosti slabine tvoje i ti ćeš pasti među ranjenike Izraela kad se ja okrenem protiv njega. ⁷Za sada neka te sluge moje odvedu u brdoviti kraj i ostave u jednome od prilaznih gradova: ⁸nećeš poginuti dok ne budeš zatrt s njima. ⁹Ako u srcu svome gajiš nadu da neće biti osvojeni, zašto onda tvoje lice pokazuje toliku utučenost? Rekoh: nijedna od riječi mojih neće ostati neispunjena."

¹⁰Holoferno potom naredi slugama koji bijahu u šatoru njegovu da zgrabe Ahiora, odvedu u Betuliju i predaju u ruke sinova Izraelovih. ¹¹Njegove ga sluge uhvatiše, odvedoše izvan tabora prema ravnici, iz ravnice provedoše ga prema brdima i dovedoše na izvore koji se nalaze pod Betulijom.

¹²Kad su ih ljudi iz grada opazili, dohvatiše oružje, iziđoše iz grada prema vrhu brda, a praćari zauzeše put što se tuda uspinje i počеше bacati kamenice na njih da im spriječe penjanje. ¹³Oni se onda skloniše pod brdo, svezaše Ahiora i ostaviše ga na podnožju brda, pa se vratiše svome gospodaru.

¹⁴Sišavši iz svoga grada, sinovi Izraelovi priđoše mu, odvezaše ga i odvedoše u Betuliju i dovedoše pred gradske glavare. ¹⁵Tih dana vršili su tu dužnost Ozija, sin Mihin od plemena Šimunova, pak Kabris, sin Gotonielov, i Harmis, sin Melkielov. ¹⁶Dozvaše gradske starješine, ali dođoše na zbor i svi mladići i žene. Postaviše Ahiora usred svega naroda, a Ozija ga uzme ispitivati što to bijaše s njim.

Judita

I. HOLOFERNOV VOJNI POHOD

¹⁷Ahior ih izvijesti o svemu što je rečeno na Holofernovu vijećanju: što je sam kazao vođama Asurovim i što je u nadutosti svojoj Holoferno govorio protiv doma Izraelova.

¹⁸Tada narod pade ničice, iskaza štovanje Bogu svome i zavapi: ¹⁹"Gospode, Bože nebeski, pogledaj oholost njihovu, budi milostiv poniznosti roda našega i obazri se danas na lica sebi posvećenih!"

²⁰Potom utješiše Ahiora i pohvališe ga. ²¹Ozija ga sa zbora odvede u dom svoj i priredi starješinama gozbu.

Svu noć dozivahu u pomoć Boga Izraelova.

Evangelje po Ivanu

VI. BLAGDAN POSVETE HRAMA

Zaključak: nevjerovanje židovsko

³⁷Iako je Isus pred njima učinio tolika znamenja, oni ne povjerovaše u njega, ³⁸da se ispuni riječ koju kaza prorok Izaija:

Gospodine!

Tko povjerova našoj poruci?

Kome li se otkri ruka Gospodnja?

³⁹Stoga i ne mogahu vjerovati, jer Izaija dalje kaže:

⁴⁰Zaslijepi im oči,

stvrđnu srca;

da očima ne vide,

srcem ne razumiju

te se ne obrate

pa ih ozdravim.

⁴¹Reče to Izaija jer je vidio slavu njegovu te o njemu zborio.

⁴²Ipak, mnogi su i od glavara vjerovali u njega, ali zbog farizeja nisu to priznavali: da ne budu izopćeni iz sinagoge. ⁴³Jer više im je bilo do slave ljudske, nego do slave Božje.

⁴⁴A Isus povika:

"Tko u mene vjeruje,

ne vjeruje u mene,

nego u onoga koji me posla;

⁴⁵i tko vidi mene,

vidi onoga koji me posla.

⁴⁶Ja - Svjetlost - dođoh na svijet

da nijedan koji u mene vjeruje

u tami ne ostane.

⁴⁷I sluša li tko moje riječi, a ne čuva ih,

ja ga ne sudim.

Ja nisam došao suditi svijetu,

nego svijet spasiti.

⁴⁸Tko mene odbacuje

i riječi mojih ne prima,

ima svoga suca:

riječ koju sam zborio -

ona će mu suditi u posljednji dan.

⁴⁹Jer nisam ja zborio sam od sebe,

nego onaj koji me posla - Otac -

on mi dade zapovijed

što da kažem, što da zborim.

⁵⁰I znam:

zapovijed njegova jest život vječni.

Što ja dakle zborim,
tako zborim
kako mi je rekao Otac."

30. tjedan,
148. dan čitanja, utorak, 27. lipnja
2017.

Jdt 7-10
Iv 13,1-17

Judita

II. OPSJEDANJE BETULIJE

II. OPSJEDANJE BETULIJE

7 Sutradan zapovjedi Holoferno svoj vojsci svojoj i svim narodima koji mu se bijahu pridružili u savezništvo da krenu na Betuliju, da zaposjednu putove što vode u brda i da zametnu rat protiv sinova Izraelovih.

²Toga istog dana krenuše svi njihovi ratnici. Vojska se tih bojovnika sastojala od stotinu i sedamdeset tisuća pješaka i dvanaest tisuća konjanika, ne brojeći opremu i golemo mnoštvo ljudi koji su išli pješke među njima. ³Utaboriše se u dolini nadomak Betuliji, uz izvor; zauzeše prostor u širinu od Dotaina do Belbaima, a u dužinu od Betulije do Kimona, koji se nalazi sučelice Ezdrelonu.

⁴Kada sinovi Izraelovi vidješe sve to mnoštvo, u strahu počеше govoriti među sobom: "Ovi će potamaniti sve na zemlji! Ni najviše planine, ni klanci, ni bregovi neće izdržati pod njihovom težinom." ⁵Svaki pograbi oružje; upalivši luči na svojim kulama, ostadoše na straži svu onu noć.

⁶Ujutro izvede Holoferno sve konjaništvo pred oči sinova Izraelovih koji su se nalazili u Betuliji; ⁷podvrže budnu nadzoru sve uspone koji su vodili do grada njihova, pretraži sve izvore vode i zauze ih i tu postavi vojničke straže pa se onda vrati k vojsci svojoj.

⁸Dođoše k njemu svi poglavari sinova Ezavovih, sve vođe naroda moapskoga i vojskovođe obalnih krajeva te rekoše:

⁹"Neka poslušaj naš gospodar nekoliko naših riječi da ne bi pretrpio poraz vojske svoje. ¹⁰Taj se narod sinova Izraelovih nije nikada uzdavao u svoja koplja nego u planinske uzvisine po kojima živi, jer nije se lako popeti na vrhove njihovih brda. ¹¹Zato se nemoj, gospodaru, boriti s njima kako se bori u otvorenoj bitki, pa neće poginuti ni jedan čovjek koji pripada tvome narodu. ¹²Ostani u svome taboru čuvajući brižno svakoga svog vojnika. A dotle neka se tvoje slugе domognu vrela koje izvire na obronku. ¹³Iz njega doista uzimaju vodu svi stanovnici Betulije. Žeđa će ih skončati i oni će predati grad. Mi ćemo se onda sa svojim četama popeti na obližnje gorske uzvisine pa na njima postaviti stražu da

ni jedan čovjek ne izađe iz grada. ¹⁴Glad će umoriti njih i njihove žene i njihovu djecu, pa još prije nego ih sasiječemo mačem, ležat će onemoćali po trgovima boravišta svoga. ¹⁵Tada ćeš im groznom odmazdom platiti što se pobuniše i ne iziđoše ti s mirom u susret."

¹⁶Razlaganje njihovo svidje se Holofernu i svim njegovim vojvodama. Izda on zapovijed da učine kako su ga svjetovali.

¹⁷Krenu dakle odjel sinova Amonovih sa pet tisuća Asiraca pa se utabori u podolju, zauzevši nakapnice i izvore voda sinova Izraelovih. ¹⁸Prema uzvisinama krenuše sinovi Ezavovi i sinovi Amonovi pa stadoše u brdovitu kraju nasuprot Dotainu, odakle poslaše jedan dio prema jugoistoku, sučelice Egrebelu, koji se nalazi blizu Kusa na obali potoka Mohmura. Ostali dio asirske vojske utabori se na ravnici pa prekri sve lice zemlje; šatori i silna oprema protezali im se u gustim nizovima tvoreći golemo mnoštvo.

¹⁹Sinovi Izraelovi podigoše glas Gospodu Bogu svome, jer se obeshrabrio duh njihov zbog toga što bijahu opkoljeni od sviju neprijatelja svojih tako da im ne mogahu izmaći.

²⁰Trideset se i četiri dana nalazila oko njih asirska sila: pješaci, vojnička kola, konjanici. A onda stanovnicima Betulije nestade vode u sudovima, ²¹a nakapnice im bijahu prazne; ni jedan dan nisu imali dovoljno pitke vode jer im se voda za piće davala na mjeru. ²²Djeca im bijahu iznemogla, žene im i mladići padali u nesvijest od žeđe: ležali su po gradskim trgovima ili u kućama, nisu više imali snage.

²³Tada sav narod, mladići, žene i djeca odoše k Oziji i gradskim upravljačima i povikaše i rekoše pred svim starješinama:

²⁴"Neka Bog sudi između vas i nas zbog velike nepravde koju ste počinili na štetu našu jer niste htjeli mirno pregovarati s Asircima. ²⁵Sad nam nema više pomoći niodakle: Bog nas je predao u njihove ruke da iznemognemo od žeđe i posvemašnje iscrpljenosti. ²⁶A sada ih pozovite i predajte sav grad pljački Holofernovih ljudi i sve vojske njegove. ²⁷Jer nam je bolje da postanemo njihov plijen. Bit ćemo, doduše, njihovi robovi, ali ćemo

Judita

II. OPSJEDANJE BETULIJE

III. JUDITA

sačuvati živote i nećemo rođenim očima gledati smrt djece svoje niti kako nam žene i djeca ispuštaju dušu. ²⁸U ime neba i zemlje, u ime Boga i Gospoda otaca naših, koji nas je kaznio zbog grijeha naših i poradi prijestupa otaca naših, zaklinjemo vas da još danas izvršite što smo vam kazali."

²⁹Usred zбора nastа sveopći plač i svi glasno zavapiše Gospodu Bogu.

³⁰Ozija im upravi riječ: "Budite hrabri, braćo, ustrajmo još pet dana, za kojih će Gospod Bog naš izliti na nas milost svoju: zacijelo nas neće napustiti zauvijek. ³¹Prođe li tih pet dana bez ikakve pomoći, izvršit ću što tražite."

³²Potom otpusti narod, svakoga u njegovu četvrt. Ljudi odoše na zidove i kule svoga grada, a žene i djecu poslaše njihovim kućama. Ali u gradu bijahu krajnje potišteni.

III. JUDITA

Uvod

8 Tih dana sve je to čula Judita, kći Merarija, sina Oksa, sina Oziela, sina Elkija, sina Ananije, sina Gedeona, sina Rafaina, sina Ahitoba, sina Elije, sina Helkije, sina Eliaba, sina Natanaela, sina Salamiela, sina Sarasadaja, sina Izraelova. ²Njezin muž Manaše, iz istoga plemena i obitelji, bješe umro za žetve ječma. ³Nadgledavao je one koji su povezivali snopove na njivi kad ga pogodi sunčanica: pade na postelju i umrije u Betuliji, gradu svome; pokopaše ga do njegovih otaca u polju što se nalazi na pola puta između Dotaina i Balamona. ⁴Judita odonda življaše kao udovica već tri godine i četiri mjeseca. ⁵Načinila je sebi sobu na ravnome kućnom krovu, navukla preko bokova kostrijet i nosila haljine udovičke. ⁶Postila je sve dane udovištva svoga, osim uoči subote i za samih subota, uoči mladačaka i za samih mladačaka te za svetkovina i blagdana doma Izraelova. ⁷Bila je lijepa i naočita. Njezin muž Manaše bijaše joj ostavio zlata i srebra, slugu i sluškinja, stoke i zemljišta, i tako je živjela. ⁸Ne bijaše nikoga koji bi kazao što ružno o njoj, jer je bila jako bogobojazna.

Judita i starješine

⁹Dočula je dakle krute riječi koje puk, zapavši u malodušje zato što je nestalo vode, bijaše upravio gradskom starješini, a doznala je i sve što je Ozija rekao narodu i kako im se zakleo da će do pet dana predati grad Asircima. ¹⁰Posla tada sluškinju koja je vodila njezine poslove da dozove gradske starješine Habrisa i Harmisa.

¹¹Dođoše oni k njoj, a ona im kaza: "Poslušajte me, glavari Betulije! Nije baš valjan govor što ste ga održali puku. A umetnuli ste u taj govor i zakletvu između Boga i vas i rekli da ćete predati grad neprijatelju ako vam Gospod u određenom roku ne pomogne. ¹²A tko ste vi da danas iskušavate Boga i postavljate se iznad Boga među ljudima? ¹³Ispitujte namisli Boga Svevladara koliko vam drago, pa svejednako nećete razumjeti ništa dovijeka. ¹⁴Ako ne uspijevate istražiti dubine ljudskoga srce niti doznati ono što prolazi ljudskom mišlju, kako ćete dokučiti Boga koji je stvorio sve to? Kako ćete istražiti misao njegovu i shvatiti nakane njegove? Ne, braćo, nemojte ljutiti Gospoda Boga našega! ¹⁵Jer ako nam i ne htjedne priskočiti u pomoć u ovih pet dana, ipak nas može zaštititi ali i zatrti, i to naočigled neprijatelja naših, u one dane kad mu se sviđi. ¹⁶Prema tome, ne tražite odluke Gospoda Boga našega, jer Bog nije čovjek da biste mu mogli prijetiti niti sin čovječji komu biste mogli naređivati. ¹⁷Zbog toga, očekujući spas koji može doći od njega, dozivajmo ga u pomoć, i on će poslušati glas naš, bude li mu to drago.

¹⁸Jer u našim pokoljenjima nije bilo, a nema ni dan-danas u našem plemenu, obitelji, selu ili gradu onih koji bi štovali boštva načinjena rukama, kao što je bivalo u prijašnja vremena. ¹⁹Zato su očevi naši bili predani maču, bili su pljačkani i doživjeli velike poraze od neprijatelja. ²⁰Ali mi ne znamo drugoga Boga do njega, pa se stoga nadamo da neće napustiti ni nas ni ikoga od našeg plemena.

²¹Jer budemo li osvojeni mi, bit će osvojena i sva Judeja i opljačkano naše Svetište, a on će to obeščaćenje osvetiti našom krvlju. ²²Pokolj braće naše, tjeranje svega naroda u

Judita

III. JUDITA

progonstvo i opustošenje baštine naše oborit će na glavu našu među poganima među kojima ćemo se nalaziti kao robovi i biti predmet pogrde i ismjevanja za naše gospodare, ²³jer se naše ropstvo neće pretvoriti u naklonost nego će ga Gospod Bog naš pretvoriti u porugu. ²⁴Stoga, braćo, pokažimo svojoj braći da od nas zavisi život njihov te da Svetište, Hram i žrtvenik počivaju na nama.

²⁵Zbog svega toga zahvalimo radije Gospodu Bogu našem što nas iskušava kao što je iskušavao i očeve naše. ²⁶Sjetite se kako je činio s Abrahamom, kako je iskušavao Izaka, što se dogodilo Jakovu u Mezopotamiji sirijskoj kad je pasao ovce Labana, svoga ujaka. ²⁷Jer kako je iskušavao njih da bi iskušao njihova srca, tako postupa s nama da se popravimo, a ne da nam se osveti, jer Bog iskušava one koji su mu blizu."

²⁸Ozija joj odgovori: "Sve što si izrekla iznosila si iz plemenitog srca i nitko se neće usprotiviti tvojim riječima. ²⁹Jer tvoja se mudrost ne očitova tek danas: još od početka tvojih dana sav je narod znao za tvoju umnost, za plemenitost srca tvoga! ³⁰Ali puk trpi užasno od žeđe, pa nas je prisilio da izvršimo ono što smo obećali i da se zakunemo zakletvom koje nećemo prekršiti. ³¹Sada, budući da si ti pobožna žena, moli se za nas, a Gospod će poslati kišu i napuniti naše čatrnje da ne izginemo."

³²Odgovori im Judita: "Poslušajte me! Izvest ću djelo o kojemu će spomen prelaziti od pokoljenja na pokoljenje među sinovima našeg naroda. ³³Budite noćas na gradskim vratima da mognem izići sa svojom sluškinjom. Prije onog dana u koji ste namislili predati grad neprijateljima Gospod će rukom mojom donijeti spas Izraelu. ³⁴Ne tražite da vam kažem što sam namjerila. Neću vam odati ništa dok ne bude izvršeno ono što sam odlučila učiniti."

³⁵Ozija i prvaci rekoše joj: "Idi u miru! Neka Gospod Bog bude uza te da se uzmogneš osvetiti neprijateljima našim!"

³⁶Izišavši odande, vratiše se na svoja mjesta.

Juditina molitva

9 Tada Judita pade ničice, posu glavu pepelom i razotkri kostrijet koju je nosila na sebi. I upravo kad su u Jeruzalemu, u Domu Božjem, prinosili večernji tamjan, ona glasno zavapi Gospodu i reče:

²"O Gospode, Bože oca moga Šimuna, komu si ruku naoružao mačem da se osveti tuđincima koji bijahu radi sramote odriješili pas jedne djevice, obnažili njezin bok da je okaljaju i obeščastili njezinu utrobu za sramotu. Iako si kazao: 'Ne smije tako biti', oni su svejedno učinili.

³I zato si predao pokolju vođe njihove i krvi postelju njihovu, prevarenu i postidenu njihovom prijevarom. Udario si po robovima i gospodarima; po vladarima na prijestoljima njihovim.

⁴Predao si žene njihove plijenu, a kćeri njihove, svu imovinu njihovu odredio da bude razdijeljena među tvoje ljubljene sinove koji su gorjeli od revnosti prema tebi, užasavali se nad obeščaćenjem svoje krvi i zvali te u pomoć.

O Bože, moj Bože, poslušaj i mene udovicu. ⁵Ti si sazdao i ono što je bilo prije i što će biti poslije. Ti si zamislio i sadašnjost i budućnost i sve se dogodilo što si umom zasnovao.

⁶Što si nakanio, došlo je preda te i reklo: 'Evo me!' Jer svi su tvoji putovi pripremljeni, a tvoje odluke predviđene.

⁷Eto, Asirci se uznose svojom vojskom, ponositi su na konje i konjanike svoje, oholi su zbog vrsnoće pješaka svojih, uzdaju se u štit, koplje, luk, pračku i neće da u tebi spoznaju Gospoda koji mrviti ratove.

⁸Gospod je tvoje ime. Ti im skrši snagu moći svojom, savij silu gnjevom svojim. Jer su naumili da obeščaste tvoje Svetište, da okaljaju Šator gdje boravi preslavno Ime tvoje, da željezom raznesu uglove žrtvenika tvoga.

⁹Vidi njihovu nadutost i upravi gnjev svoj na glave njihove, a moju udovičku ruku ojačaj za naumljeno djelo.

¹⁰Pogodi zamamnošću mojih usana roba s vođom, a vođu s njegovim slugom. Razori drzovitost njihovu rukom jedne žene.

¹¹Tvoja snaga nije u mnoštvu niti moć tvoja u silnicima, nego si ti Bog poniznih, pomoćnik si

Judita

III. JUDITA

IV. JUDITA I HOLOFERNO

malenih, potporanj slabih, utočište napuštenih, spasitelj očajnih.

¹²Doista, Bože oca moga, Bože baštine Izraelove, gospodaru neba i zemlje, tvorče voda, kralju svega stvorenja, uslišaj molitvu moju!

¹³Daj mi zamamnu riječ koja ranjava i obara u krvi one koji su strahote smislili protiv tvoga Saveza, svetog Doma, brda Siona i kuće sinova tvojih.

¹⁴Učini da spozna sav narod tvoj i svako pleme da si ti Bog, Bog svake moći i snage, i da osim tebe nema drugoga zaštitnika rodu Izraelovu!"

IV. JUDITA I HOLOFERNO

Judita u neprijateljskom taboru

10 Kad je prestala vapiti Bogu Izraelovu i kad je završila svoju molitvu, ²ustade gdje bijaše pala ničice, dozva svoju sluškinju i siđe u odaje u kojima je provodila subote i svetkovine svoje. ³Svuče sa sebe kostrijet, skide udovičke haljine, oprala vodom tijelo, namaza se mirisavom mašću, počešlja kosu i stavi prevjes na glavu, odjenu se u svečane haljine u koje se odijevala dok je još živio muž njezin Manaše. ⁴Obu sandale, metnu narukvice, ogrlice, prstenje, naušnice i sav nakit: uresi se što je mogla ljepše da bi očarala oči ljudi koji je budu gledali. ⁵Sluškinji preda mijeh vina i vrč ulja, napuni dvojače ječmenom kašom, pogačama suhoga voća i čistim hljebovima; sve to složi i stavi na nju.

⁶Uputiše se njih dvije prema vratima grada Betulije i tu nađoše Oziju s gradskim starješinama Habrisom i Harmisom. ⁷Kad ovi ugledaše Juditu preobražena lica i u onome ruhu, zadiviše se ljepoti njezinoj pa će joj:

⁸"Bog otaca naših udijelio ti milost i dao ti da uspješno izvedeš što si naumila na slavu sinova Izraelovih i uzvišenje Jeruzalema."

⁹Judita se pokloni Bogu, a njima reče: "Zapovjedite da mi otvore gradska vrata. Izići ću i izvesti što ste kazali." Oni narediše straži da otvori vrata kako je zatražila.

¹⁰Otvoriše joj, pa Judita iziđe sa sluškinjom.

Ljudi su je iz grada pratili pogledom dok se spuštala brdom i dok je poprijeko prelazila podoljem. Onda je više nisu vidjeli.

¹¹Dok su išle ravno podoljem, sretoše je asirske predstraže. ¹²Zaustaviše je i upitaše: "Kojemu narodu pripadaš? Odakle dolaziš i kamo ideš?" Ona odgovori: "Kći sam Hebrejaca i bježim od njih, jer će vam se uskoro predati da vam budu hrana. ¹³Zaputila sam se Holofernu, vrhovnom zapovjedniku vaše vojske, da se s njim iskreno porazgovorim. Pokazat ću mu put kojim će morati poći da bi zagospodario svim brdovitim krajem a da ne izgubi ni jednog čovjeka, ni jedne žive duše."

¹⁴Dok su ti ljudi slušali riječi njezine i promatrali je, bijahu zadivljeni njezinom ljepotom. Rekoše joj: ¹⁵"Spasila si svoj život požurivši se da siđeš k našem gospodaru. Sada idi njegovu šatoru: nas nekolicina pratit ćemo te dok te ne predamo u ruke njegove. ¹⁶Kada se budeš našla pred njim, ne drhti u srcu svome nego mu reci ono što si kazala i on će s tobom postupati dobro."

¹⁷Izabraše između sebe stotinu ljudi. Oni su bili pratnja njoj i sluškinji njezinoj, pa ih dovedoše do Holofernova šatora.

¹⁸U taboru se sve uskomešalo: vijest o Juditinu dolasku pođe od usta do usta po svim šatorima. Dodoše ljudi i poredaše se do nje dok je ona stajala pred Holofernovim šatorom i dok mu se njezin dolazak najavljivao. ¹⁹Divljahu se ljepoti njezinoj i sinovima Izraelovim zbog nje. I govorahu jedan drugome: "Tko može prezreti narod koji ima takve žene? Zacijelo ne bi valjalo ostaviti u životu i jednog čovjeka toga naroda. Kad bi ga ostavili na miru, bili bi kadri opčiniti sav svijet."

²⁰Holoferнове straže i dvorjanici njegovi iziđoše i uvedoše Juditu u šator. ²¹Holoferno je počivao na ležaljci za zastorom od grimiza, zlata, smaragda i dragoga kamenja. ²²Izvijestiše ga o dolasku njezinu i on iziđe na šatorski ulaz: pred njim su nosili srebrne svjetiljke uljanice.

²³Kad se Judita nađe pred njim i njegovim dvorjanicima, svi se zadiviše ljupkosti lica njezina. Ona se pokloni padnuvši ničice. Sluge je Holoferнове podigoše.

Evangelje po Ivanu

VI. BLAGDAN POSVETE HRAMA

2. POSLJEDNJA VEČERA - PROSLAVA SINA ČOVJEČJEGA

Isus pere noge učenicima

13 Bijaše pred blagdan Pashe. Isus je znao da je došao njegov čas da prijeđe s ovoga svijeta Ocu, budući da je ljubio svoje, one u svijetu, do kraja ih je ljubio. ²I za večerom je đavao već bio ubacio u srce Judi Šimuna Iškariotskoga da ga izda. ³A Isus je znao da mu je Otac sve predao u ruke i da je od Boga izišao te da k Bogu ide pa ⁴usta od večere, odloži haljine, uze ubrus i opasa se. ⁵Nalije zatim vodu u praonik i počne učenicima prati noge i otirati ih ubrusom kojim je bio opasan.

⁶Dođe tako do Šimuna Petra. A on će mu: "Gospodine! Zar ti da meni pereš noge?" ⁷Odgovori mu Isus: "Što ja činim, ti sada ne znaš, ali shvatit ćeš poslije." ⁸Reče mu Petar: "Nećeš mi prati nogu nikada!" Isus mu odvrati: "Ako te ne operem, nećeš imati dijela sa mnom." ⁹Nato će mu Šimun Petar: "Gospodine, onda ne samo noge, nego i ruke i glavu!" ¹⁰Kaže mu Isus: "Tko je okupan, ne treba drugo da opere nego noge - i sav je čist! I vi ste čisti, ali ne svi!" ¹¹Jer znao je tko će ga izdati. Stoga je i rekao: "Niste svi čisti."

¹²Kad im dakle oprao noge, uze svoje haljine, opet sjede i reče im: "Razumijete li što sam vam učinio? ¹³Vi me zovete Učiteljem i Gospodinom. Pravo velite jer to i jesam! ¹⁴Ako dakle ja - Gospodin i Učitelj - vama oprah noge, treba da i vi jedni drugima perete noge. ¹⁵Primjer sam vam dao da i vi činite kao što ja vama učinih."

¹⁶Zaista, zaista, kažem vam:
nije sluga veći od gospodara
niti poslanik od onoga koji ga posla.

¹⁷Ako to znate, blago vama budete li tako i činili!"

30. tjedan,
149. dan čitanja, srijeda, 28. lipnja
2017.

Jdt 11-16
Iv 13,18-38

Judita

IV. JUDITA I HOLOFERNO

Prvi susret s Holofernom

11 Kaza joj tada Holoferno: "Budi hrabra, ženo! Ne plaši se u srcu svome! Jer nisam nanio zla nikome od onih koji odlučiš služiti Nabukodonozora, kralja sve zemlje. ²Pa da me i tvoj narod koji živi u brdovitu kraju nije prezreo, ja ne bih digao koplja na nj. Ali su sami to skrivili. ³Nego, sada mi reci zašto si pobjegla od njih a došla k nama. Došla si da se spasiš! Hrabro, život će ti biti pošteđen noćas a i poslije. ⁴Nitko ti neće nanijeti zla, nego će se postupati s tobom kako se postupa sa slugama moga gospodara i kralja Nabukodonozora."

⁵Judita mu odgovori: "Poslušaj riječi robinje svoje. Neka sluškinji tvojoj bude dopušteno govoriti s tobom: neću noćas govoriti laži svome gospodaru. ⁶Budeš li slijedio savjete sluškinje svoje, Bog će ti pomoći sretno izvesti djelo tvoje, a gospodar moj neće biti razočaran sa svojih pothvata. ⁷Neka živi Nabukodonozor, kralj sve zemlje, neka živi moć onoga koji te uputio kako bi uzmogao na pravi put izvesti svako živo biće! Pomoću tebe nisu mu doista podvrgnuti samo ljudi nego, zahvaljujući vrijednosti tvojoj, i divlje i domaće životinje i ptice nebeske: sve živi samo za Nabukodonozora i svu kuću njegovu. ⁸Dočuli smo već i za razboritost i za oštroumnost tvoju. Svoj je zemlji znano da si u svem kraljevstvu samo ti sposoban, vrstan i pronicav u ratnom umijeću. ⁹Doznali smo i za govor što ga je Ahior izgovorio na tvome vijećanju; budući da su ga stanovnici Betulije spasili, on im je kazao sve što je rekao pred tobom. ¹⁰A sada, moćni gospodaru, nemoj potcjenjivati njegovo razlaganje nego ga pohrani u srcu svome jer je istinito: ne može se rod naš progoniti niti ga može dohvatiti mač, osim ako sagriješi Bogu svome. ¹¹Ali da moj gospodar ne bi ostao razočaran i promašio u svome pothvatu, past će na glavu njihovu smrt: tereti ih grijeh kojim su razgnjevali Boga svoga počinivši bezakonje. ¹²Kako im je ponestalo hrane, a i vode imaju sve manje, prohtjelo im se da navale na stoku svoju i odlučiš da jedu što im je Bog zakonima zabranio. ¹³Čak su naumili potrošiti prvine žita i desetine vina i

ulja, čuvane i namijenjene svećenicima koji u Jeruzalemu služe Boga našega; a ipak su to stvari kojih se nitko od naroda nije smio ni rukom dodirnuti. ¹⁴Otppravili su u Jeruzalem, budući da i tamošnji stanovnici isto rade, glasnike da im donesu potrebno dopuštenje od Vijeća starješina. ¹⁵Čim im stigne dopuštenje te izvrše svoj naum, toga istog dana bit će ti predani na uništenje.

¹⁶Kada sam ja, sluškinja tvoja, doznala sve to, pobjegoh od njih. Bog me poslao da sudjelujem s tobom u pothvatu kojemu će se začuditi sva zemlja kada za nj čuje. ¹⁷Jer sluškinja je tvoja pobožna i štuje Boga nebeskoga i dan i noć, pa sada, kad ostanem uza te, gospodaru, tvoja će sluškinja samo zatražiti da može noću otići prema dolini. Ondje ću moliti Boga, pa će mi kazati kada oni počine grijeh. ¹⁸Zatim ću se vratiti i tebe obavijestiti, i ti ćeš tada izaći sa svom vojskom. Među njima neće biti nikoga da ti se odupre. ¹⁹Odvest ću te kroz Judeju sve do samog Jeruzalema, postaviti ću usred njega prijestolje tvoje. Ti ćeš ih tjerati pred sobom kao što se tjera stado koje nema pastira. Ni pas pred tobom neće zalajati. Sve sam to predosjetila, to mi je objavljeno, pa sam poslana da ti odam."

²⁰Te se riječi svidješe Holofernu i svima njegovim slugama. Zadiviše se mudrosti njezinoj te uzviknuše: ²¹"Od jednoga do drugog kraja svijeta nema ravne njoj ljepotom lika i mudrošću razlaganja." ²²A Holoferno joj reče: "Dobro je učinio Bog što te poslao pred tvojim narodom da nama pripadne moć, a propast onima koji su prezreli moga gospodara. ²³A ti si plemenita izgledom i lijepo zboriš. Budeš li sve učinila kao što si kazala, tvoj Bog postat će i moj Bog, a ti ćeš provoditi svoje dane u palači kralja Nabukodonozora i bit ćeš slavna na svojoj zemlji."

12 Zapovjedi da je odvedu na mjesto gdje je bilo pohranjeno srebrno posuđe i naredi da joj daju od jela njegovih i od vina njegova. ²Ali Judita odgovori: "Neću toga jesti da ne bude sablazni, nego neka mi se jelo priređuje od onoga što sam donijela sa sobom." ³Holoferno je zapita: "Kad ti

Judita

IV. JUDITA I HOLOFERNO

ponestane što imaš uza se, odakle ćemo ti davati takva jela kad među nama nema nikoga od tvoga roda?" ⁴Judita odgovori: "Života mi tvoga, gospodaru, ropkinja tvoja neće ni utrošiti što je sa sobom donijela, a Gospod će već rukom njezinom izvesti što je odlučio."

⁵Onda je sluge Holoferne odvedoše u šator. Spavala je do ponoći. Ustade o jutarnjoj straži. ⁶Poruči Holofernu: "Neka gospodar moj dopusti da sluškinja njegova iziđe radi molitve." ⁷Holoferno naredi svojim stražarima da je u tome ne ometaju. Ostala je tako tri dana u taboru. Noću je išla u dolinu Betulije i umivala se na studencu u taboru. ⁸Kad bi tako izišla, molila bi Gospoda, Boga Izraelova, da joj korake upravi na slavu sinova naroda njezina. ⁹Vrativši se čista, zadržala bi se u šatoru dok joj ne bi navečer priredili jelo.

Judita na Holofernoj gozbi

¹⁰Četvrtoga dana Holoferno priredi gozbu samo za svoje časnike. Ne pozva nikoga od posluge. ¹¹Reče dvoraninu Bagoi, upravitelju svih svojih dobara: "Idi i nagovori onu Hebrejku koja je kod tebe da dođe jesti i piti s nama. ¹²Bila bi nam prava sramota imati uza se takvu ženu a ne biti s njom; jer ako je ne predobijemo, rugat će nam se."

¹³Bagoa izađe od Holoferna, uđe k njoj i reče joj: "Neka ljepojka ne oklijeva doći k mome gospodaru da bude čašćena u njegovoj nazočnosti, da veselo pije vino s nama i postane ovoga dana kao jedna od asirskih kćeri koje žive u dvoru Nabukodonozorovu."

¹⁴Judita mu odgovori: "Tko sam ja da se usprotivim svome gospodaru? Učinit ću smjesta sve što je drago oku njegovu. Bit će mi to radost sve do smrti."

¹⁵Ustade, ukrasi se haljinama i svakakvim ženskim uresima. Sluškinja ode prije nje te prostrije po zemlji pred Holoferna ovnujske kože koje je dobila od Bagoe za svakidašnju upotrebu da na njima svakoga dana udobno blaguje. ¹⁶Judita uđe i smjesti se. Holofernu se srce uzbudi, duša mu se uznemiri i spopade ga ognjena žudnja da bude s njom. Od onoga dana kad ju je prvi put vidio, samo je vrebao priliku da je zavede. ¹⁷Kaza joj Holoferno: "De

pij i veseli se s nama!" ¹⁸Judita odgovori: "Hoću, pit ću, gospodaru, jer osjećam da je danas moj život tako velik kako nije bio nikada od moga rođenja." ¹⁹Uzela je, jela je i pila pred njim što joj njezina sluškinja bijaše priredila. ²⁰Holoferno je uživao u njoj i pio je toliko vina koliko ga nije pio nikad u životu.

Holofernova glava

13 A uvečer se časnici brzo povukoše. Bagoa zatvori šator izvana, pošto je otprovio od svoga gospodara one koji su se još ondje nalazili. Svi odoše na počinak: bijahu umorni jer se gozba jako oduljila. ²Juditu ostaviše samu u šatoru. Holoferno pao na postelju jer ga vino bijaše potpuno svladalo. ³Judita je naredila svojoj sluškinji da je čeka pred ložnicom kao i svakog dana. Rekla je da će izaći na molitvu. Tako je kazala i Bagoi.

⁴Svi bijahu otišli od Holoferna, nitko, ni malen ni velik, nije ostao u ložnici. Judita, stojeći kraj Holoferne postelje, reče u srcu svom: "Gospode, Bože svake sile, svrni u ovome času pogled svoj na djelo ruku mojih da se prodiči Jeruzalem! ⁵Ovo je pravi čas da se pobrineš za svoju baštinu i ostvariš moju zamisao o propasti neprijatelja koji su nasrnuli na nas."

⁶Priđe stupu postelje, do Holoferne glave, i skide odande Holofernov mač. ⁷Zatim, primaknuvši se postelji, zgrabi kosu Holofernovu i kaza: "Gospodine Bože Izraelov, ojačaj me danas!" ⁸I iz sve snage udari dvaput Holoferna po vratu i odrubi mu glavu. ⁹Njegov trup potom otkotrlja s ležaja i strže zastor sa stupova. Malo kasnije iziđe i glavu Holofernovu predade sluškinji. ¹⁰Ona je metnu u svoju torbu. Obadvije zatim, po običaju, iziđoše na molitvu.

Prešavši tabor, zaokružiše ono podolje, popeše se na uzvisinu Betulije i dođoše pod njezina vrata. ¹¹Judita se javi još izdaleka straži na vratima: "Otvorite, otvorite vrata! S nama je Bog naš da izvede junaštvo u Izraelu i jakost protiv neprijatelja kao što je učinio i danas." ¹²Kako građani začuše njezin glas, požuriše se do vrata svoga grada i pozvaše starješine gradske. ¹³Strčaše se svi, malo i

Judita

IV. JUDITA I HOLOFERNO

V. POBJEDA

veliko, jer ih je njezin dolazak iznenadio. Otvoriše vrata, primiše ih, zapališe vatru da se vide i okružiše ih.

¹⁴Judita im jakim glasom kaza: "Hvalite Boga! Hvalite ga! Hvalite Boga koji nije uskratio milosti svoje kući Izraelovoj nego je mojom rukom noćas potukao neprijatelje naše." ¹⁵Izvadivši glavu iz torbe, pokaza im je i reče: "Evo glave Holoferna, vrhovnog zapovjednika vojske asirske, i evo zastora pod kojim je ležao pijan. Bog ga je pogodio rukom jedne žene! ¹⁶Neka živi Gospodin koji me zaštitio na putu kojim sam hodila! Jer je moje lice zatravelo Holoferna na propast njegovu, nije zgriješio sa mnom te me tako nije osramotio ni okaljao."

¹⁷Puk, sav izvan sebe, pade ničice da se pokloni Bogu i povika u jedan glas: "Blagoslovljen da si, Bože naš, koji si danas satro neprijatelje naroda svoga!"

¹⁸Ozija joj kaza:

"Blagoslovljena bila, kćeri, od Boga Svevišnjega više od svih drugih žena na zemlji! Blagoslovljen Gospod Bog, stvoritelj neba i zemlje, koji te vodio da odsiječeš glavu vođi neprijatelja naših!

¹⁹Jer tvoje pouzdanje neće biti izbrisano iz srdaca ljudi nego će se oni dovijeka sjećati Božje moći.

²⁰Neka Bog učini da to bude na tvoju vječnu diku i neka te nagradi svakim dobrom, jer kad bi ponižen naš rod, nisi štedjela života svoga, nego si spriječila našu propast živeći pravedno pred našim Bogom!"

A sav narod nadoda: "Amen! Amen!"

V. POBJEDA

Židovi u asirskom taboru

14 Judita im reče: "Poslušajte me, braćo! Uzmite ovu glavu i objesite je na krunište naših zidina. ²Čim zora zarudi te sunce obasja zemlju, neka se svatko maši svog oružja i svi hrabri muževi neka izađu iz grada. Izabrat ćete im vođu kao da tobože hoćete sići u ravnici, na asirske predstraže. Ali nećete sići. ³Oni će pograbit i svoje oružje,

otići će u tabor i probudit će zapovjednike asirske vojske. Zajedno će otrčati k Holofernovu šatoru, i kad Holoferna ne nađu, spopast će ih užas i pobjeći će ispred vas. ⁴Vi i svi koji žive u granicama Izraela, progonite ih i uništite na putu njihova uzmaca. ⁵Ali prije nego sve to izvedete, pozovite mi Ahiora Amonca da svojim očima prepozna onoga koji je prezreo kuću Izraelovu a njega poslao k nama u smrt."

⁶Pozvaše Ahiora iz Ozijine kuće. Kako dođe i vidje Holofernovu glavu u rukama jednog od članova narodnoga zbora, sruši se na zemlju i onesvijesti. ⁷Kada se osvijestio, baci se do nogu Juditi, pokloni joj se i uskliknu:

"Blagoslovljena da si u svakome šatoru Judinu i u svakom narodu! Svatko će drhtati od straha kad čuje tvoje ime! ⁸A sada mi pripovjedi što si sve izvela ovih dana."

Judita mu usred mnoštva pripovjedi sve što je učinila od onoga dana kad je otišla pa do tada, do toga razgovora s njima. ⁹Kad je završila kazivanje, narod počne klicati od radosti: svim gradom odjeknuše radosni povici. ¹⁰Tada Ahior, vidjevši što je sve učinio Bog Izraelov, povjerova čvrsto u Boga te se dade obrezati i tako bi pribrojen narodu Izraelovu.

¹¹A kad zarudje zora, objesiše Holofernovu glavu na zidine. Svaki pograbi svoje oružje te jurnuše u odredima niz padine.

¹²Kada ih Asirci ugledaše, obavijestiše svoje zapovjednike. Ovi pođoše zapovjednicima, tisućnicima i ostalim časnicima svojim.

¹³Dodoše do Holofernova šatora pa kazaše upravitelju njegovih dobara: "De probudi našega gospodara. Oni su se robovi usudili sići i napasti nas da zauvijek budu uništeni."

¹⁴Bagoa uđe i pljesnu rukama pred šatorskim zastorom: mišljaše da Holoferno spava s Juditom. ¹⁵Ali kako se nitko ne odazva, razmaknu zastore, uđe u ložnicu i nađe truplo bačeno na prag: glave nigdje, bijaše odnesena. ¹⁶Kriknu iza glasa te plačući, jecajući i snažno zapomažući rastrga na sebi haljine. ¹⁷Uđe zatim u šator u kojem je boravila Judita i ne nađe je. Onda otrča k narodu i povika: ¹⁸"Ovi su robovi podmukli: jedna sama

Judita

V. POBJEDA

Hebrejka osramotila je dom kralja Nabukodonozora. Evo Holoferna na zemlji, ali glave na njemu nema."

¹⁹Kad zapovjednici vojske asirske čuše te riječi, razderaše na sebi haljine, dušu im spopade silan strah, a taborom im se prolomiše oštri krikovi i silna kuknjava.

15 I oni koji su se još nalazili u šatorima, kad su čuli što se dogodilo, skameniše se. ²Uhvati ih strava i strah te ne bijaše čovjeka koji bi ostao uza svoga bližnjega, nego se svi bezglavo razbježaše po svim brdima i ravnicama. ³I oni koji se bijahu utaborili u brdovitom kraju oko Betulije nagoše u bijeg. Tada se Izraelci sa svim svojim ratnicima baciše na njih. ⁴Ozija posla u Betomastaim, Bebe, Kobe, Kolu i na sve područje Izraela skoroteče s porukom o onome što se dogodilo: neka svi nasrnu na neprijatelje te ih unište.

⁵Čim to doznaše, svi sinovi Izraelovi jednodušno udariše na njih te su ih tukli sve do Hobe. Tako učiniše i oni koji su pristigli iz Jeruzalema i sa svih brda, jer je i njima javljeno što se dogodilo u neprijateljskom taboru. Žitelji Gileada i Galileje udariše zatim s boka te su ih žestoko tukli sve dok ne umakoše u Damask i njegove krajeve. ⁶Ostali stanovnici Betulije nasrnuše na tabor Asiraca, oboriše ga te nagrabiše bogat plijen. ⁷Vrativši se s pokolja, sinovi Izraelovi zagospodariše preostalim. I sela i gradići po brdima i ravnicama domogoše se silna plijena; bijaše ga doista mnogo.

Pohvale Juditi

⁸Veliki svećenik Joakim i starješine sinova Izraelovih koji su živjeli u Jeruzalemu dođoše da se dive dobročinstvu što ga Gospod učini Izraelu, da vide Juditu i da je pozdrave.

⁹Kad uđoše u kuću njezinu, svi je jednodušno blagosloviše govoreći:

"Ti si slava Jeruzalema!

Ti si najviši ponos Izraela!

Ti si uzvišena dika roda našega!

¹⁰Rukom svojom sve si to učinila, Izraelu dobra pribavila, Bogu samom time omiljela!

Blagoslovljena da si na vječna vremena od Gospoda Svevladara."

A sav narod reče: "Amen!"

¹¹Trideset je dana narod pljačkao tabor. Juditi dadoše šator Holofernov, svu srebrninu, naslonjače, posuđe i sav njegov namještaj. Ona uze sve to, natovari svoju mazgu, zatim dade upregnuti svoja kola te ih napuni. ¹²Sve su žene Izraelove trčale da je vide, hvalile je i plesove izvodile u čast njezinu. Onda ona uze bršljane u ruke i pokloni ih ženama koje su je pratile. ¹³Zatim se ona i njezine pratilice ovjenčaše maslinovim grančicama. Ona je stupala na čelu naroda i predvodila žene u plesu; slijedili su je Izraelci naoružani, okićeni vijencima i s hvalospjevom na usnama. ¹⁴Usred sveg Izraela Judita zapjeva ovu zahvalnicu, a sav je narod glasno prihvatio taj hvalospjev.

Juditin hvalospjev

16 Judita zapjeva:
"Slavite Boga moga s bubnjevima, Gospodinu pjevajte s cimbalama, psalam i pohvalu izvijajte mu u čast, veličajte i zazivajte Ime njegovo!
²Jer Gospod Bog što dokončava ratove, da bi udario tabor svoj usred naroda, izbavi me iz ruke progonitelja mojih.
³Asur siđe s planina sjevernih, dođe sa silnom vojskom svojom. Mnoštvo njihovo potoke zakrči, konji njihovi bregove prekriše.
⁴Kaza da će kraj moj zapaliti, moje mladiće mačem isjeći, o tlo razmrskati moju dojenčad, kao plijen moju djecu uzeti, ugrabiti moje djevice.
⁵Gospod Svevladar svlada ih rukom žene jedne!
⁶Nisu im mladići silnika slomili, Titanovi sinovi nisu ga oborili, divovi silni nisu ga napali, nego Judita, kći Merarijeva, ljepotom svoga lica njega uništi!
⁷Ona svuče udovičke haljine, da bi Izraelce ugnjetene podigla,

Judita

V. POBJEDA

namaza lice mašću mirisnom,
⁸na kose prevjes stavi,
 lanene halje uze da ga opčini.
⁹Sandala njemu oko zatravi,
 ljepota njena dušu mu zarobi,
 mač mu kroza šiju prođe.
¹⁰Perzijce njena hrabrost osupnu,
 a Medijce smionost zaprepasti.
¹¹Tad viknuše ponizni moji, a oni se
 prepadoše,
 nemoćni moji, a oni se prestraviše;
 podigoše glas, a oni u bijeg nagoše!
¹²Djevojčica sasjekoše ih sinovi,
 pobiše ih kao sinove odmetnika,
 u boju Boga moga pogiboše.
¹³Bogu svom pjevat ću pjesmu novu.
 Velik si i slavan, Gospode!
 U sili divan i nepobjediv!
¹⁴Sva stvorenja tvoja tebi neka služe,
 jer ti samo reče, i postadoše;
 posla duh svoj, i on ih oblikova.
 I glasu tvome nitko ne odolje.
¹⁵Planine će se iz temelja s vodama potresti,
 hridi će se pred tobom kao od
 voska istopiti,
 ali prema onima koji te se boje
 ti ćeš i tada milostiv biti.
¹⁶Neznatna ti je svaka žrtva na ugodan miris,
 još neznatnija pretilina paljenice,
 ali tko se boji Gospoda - velik je zauvijek.
¹⁷Jao narodima koji ustanu na narod moj!
 Bog Sjevladar kaznit će ih na dan
 Suda:
 poslat će oganj i crve u meso njihovo,
 a oni će u boli jaukati zauvijek."
¹⁸Kada dođoše u Jeruzalem, pokloniše se
 Bogu, a pošto se narod očisti, prinesoše
 paljenice, dragovoljne prinose i darove.
¹⁹Judita posveti kao "herem" sve Holofernove
 predmete koje joj puk bijaše predao i svilene
 tkanine koje bijaše uzela s postelje njegove.
²⁰Narod se veselio tri mjeseca u Jeruzalemu
 pred Svetištem i Judita je ostala s njima.

Juditina starost i smrt

²¹A nakon tih dana svaki se vrati na svoju
 baštinu. Judita se povuče u Betuliju i osta na
 svom posjedu. I svega vijeka svojega bila je
 slavna na svoj zemlji. ²²Mnogi su je prosili, ali
 ona ne upozna ni jednoga čovjeka u sve dane
 života svojega otkad joj umrije muž Manaše i
 bi pridružen narodu svome. ²³Starjela je i u
 domu muža svojega postigla dob od sto i pet
 godina. Sluškinji svojoj dala je slobodu. Umrije
 u Betuliji. Pokopaše je u pećini Manašea,
 muža njezina. ²⁴Dom Izraelov oplakivaše je
 sedam dana. Prije smrti razdijelila je svoja
 dobra rođacima svojim i rođacima muža
 svojega Manašea.

²⁵U Juditino vrijeme, a i mnogo poslije smrti
 njezine, ne bijaše nikoga tko bi zadavao strah
 sinovima Izraelovim.

Evandjelje po Ivanu

VII. POSLJEDNJA PASHA - PROSLAVA SINA ČOVJEČJEGA

Izdajica prokazan

¹⁸"Ne govorim o svima vama! Ja znam koje izabrah! Ali - neka se ispuni Pismo: Koji blaguje kruh moj, petu na me podiže."

¹⁹"Već vam sada kažem, prije negoli se dogodi, da kad se dogodi vjerujete da Ja jesam.

²⁰Zaista, zaista, kažem vam:

Tko primi onoga kojega ja šaljem, mene prima.

A tko mene primi, prima onoga koji je mene poslao."

²¹Rekavši to, potresen u duhu Isus posvjedoči:

"Zaista, zaista, kažem vam: jedan će me od vas izdati!"

²²Učenici se zgedahu među sobom u nedoumici o kome to govori. ²³A jedan od njegovih učenika - onaj kojega je Isus ljubio - bijaše za stolom Isusu do krila. ²⁴Šimun Petar dade mu znak i reče: "Pitaj tko je taj o kome govori." ²⁵Ovaj se privine Isusu uz prsa i upita: "Gospodine, tko je taj?"

²⁶Isus odgovori: "Onaj je kome ja dadnem umočen zalogaj." ²⁷Tada umoči zalogaj, uze ga i dade Judi Šimuna Iškariotskoga. Nakon zalogaja uđe u nj Sotona.

Nato mu Isus reče: "Što činiš, učini brzo!"

²⁸Nijedan od sustolnika nije razumio zašto mu je to rekao. ²⁹Budući da je Juda imao kesu, neki su mislili da mu je Isus rekao: "Kupi što nam treba za blagdan!" - ili neka poda nešto siromasima. ³⁰On dakle uzme zalogaj i odmah iziđe. A bijaše noć.

Rastanak: nova zapovijed

³¹Pošto Juda iziđe, reče Isus: "Sada je proslavljen Sin Čovječji i Bog se proslavio u njemu!

³²Ako se Bog proslavio u njemu, i njega će Bog proslaviti u sebi, i uskoro će ga proslaviti!

³³Dječice, još sam malo s vama.

Tražit ćete me, ali kao što rekoh Židovima, kažem sada i vama: kamo ja odlazim, vi ne možete doći.

³⁴Zapovijed vam novu dajem: ljubite jedni druge; kao što sam ja ljubio vas tako i vi ljubite jedni druge.

³⁵Po ovom će svi znati da ste moji učenici: ako budete imali ljubavi jedni za druge."

Isus i Petar

³⁶Kaže mu Šimun Petar: "Gospodine, kamo to odlaziš?" Isus mu odgovori: "Kamo ja odlazim, ti zasad ne možeš poći za mnom. No poći ćeš poslije."

³⁷Nato će mu Petar: "Gospodine, a zašto sada ne bih mogao poći za tobom? Život ću svoj položiti za tebe!"

³⁸Odgovori Isus: "Život ćeš svoj položiti za mene? Zaista, zaista, kažem ti: Pijetao neće zapjevati dok me triput ne zatajiš."

30. tjedan,
150. dan čitanja, četvrtak, 29. lipnja
2017.

Est 1,1a-4,17
Iv 14

Estera

UVOD

I. AHASVER I VAŠTI

UVOD

Mordokajev san

1 ^{1a} Druge godine kraljevanja Ahasvera Velikoga, na prvi dan Nisana, Mordokaj, sin Jaira, sina Šimejeva, sina Kišova, iz Benjaminova plemena, usni san. ^{1b} Mordokaj je bio Židov koji je živio u gradu Suzi, ugledan čovjek, činovnik na kraljevju dvoru; ^{1c} bio je jedan od onih zarobljenika što ih je Nabukodonozor, babilonski kralj, protjerao iz Jeruzalema zajedno s Jekonijom, judejskim kraljem.

^{1d} Ovo je njegov san. *Evo: krikovi i buka, grmljavina i potres; pometenost na zemlji.* ^{1e} Zatim: dva golema zmaja, oba spremna za borbu, brekću snažno. ^{1f} Na to brektanje svaki se narod pripremi za vojnu kako bi se borio protiv naroda pravednih. ^{1g} Bio je dan mraka i tame, jada i pečali, čemera i velike pometenosti na zemlji. ^{1h} Sav narod pravednih, smućen od straha pred vlastitim nesrećama, spremi se na propast i zavapi k Bogu.

¹ⁱ Od toga njihova vapaja neki malen izvor poraste u golemu rijeku, obilatu vodom. ^{1k} Ogranu svjetlo i sunce te se poniženi uzvisiše i proždriješe moćne.

^{1l} Mordokaj, koji je usnio taj san i nazrijevao što Bog kani učiniti, pošto se probudi, zadrža to u srcu trudeći se do noći da svakoj pojedinosti dokuči značenje.

Osujećena zavjera

^{1m} Mordokaj je mirno boravio u kraljevskoj palači s Gabatom i Tarom, dvojicom kraljevih eunuha koja su čuvala dvor. ¹ⁿ Slušao je njihove razgovore. I proniknuv jednom njihove osnove, otkri da su se spremali podići ruke na kralja Ahasvera, pa ih prokaza kralju. ^{1o} A kralj podvrgnu ispitivanju oba eunuha, koji, pošto su priznali, bijahu usmrćeni.

^{1p} Kralj odredi da se zapišu ti događaji da bi se sačuvao spomen na njih, a opisa ih i Mordokaj. ^{1q} Kralj zbog toga imenova Mordokaja dostojanstvenikom u kraljevskoj palači i obdari ga poklonima. ^{1r} Ali Haman

Hamdatin, Agađanin, koji bijaše u časti kod kralja, nastojaše da naudi Mordokaju i njegovu narodu zbog dvaju kraljevih eunuha.

I. AHASVER I VAŠTI

Ahasverova gozba

1 Bilo je u vrijeme Ahasvera, onoga Ahasvera koji je vladao nad sto dvadeset i sedam pokrajina od Indije do Etiopije. ²U to vrijeme, dok je kralj Ahasver sjedio na prijestolju svoga kraljevstva u tvrđavi grada Suze, ³treće godine svoga kraljevanja, priredi on gozbu za sve svoje knezove i službenike. Našli su se tako pred njim zapovjednici perzijske i medijske vojske, odličnici i pokrajinski upravitelji. ⁴Punih sto i osamdeset dana pokazivaše on bogatstvo i slavu kraljevstva svoga i veličanstveni sjaj veličine svoje.

⁵Kad je prošlo to vrijeme, priredi kralj u vrtnom trijemu svoje palače sedmodnevnu gozbu za sav narod koji se nalazio u tvrđavi grada Suze, od najvišega pa do najnižega. ⁶Zavjese od najfinijeg lana, vune, ljubičasta skrleta bile su pričvršćene vrpcama od beza i crvena grimiza o srebrne prstenove na stupovima od bijela mramora. Na podu od zelenog i bijelog mramora, sedefa i skupocjenog kamenja, nalazile se postelje od srebra i zlata. ⁷Za piće su služili zlatni pehari, sve jedan drugačiji od drugoga, a vina je bilo kraljevski obilno, kako i dolikuje kraljevskoj moći. ⁸Pilo se po nekom pravilu, ali ne prisilno, jer je kralj bio naredio svim nadzirateljima svoga dvora da sa svakim postupaju prema njegovoj želji.

Vašti pada u nemilost

⁹I kraljica Vašti priredi gozbu za žene u kraljevskoj palači kralja Ahasvera. ¹⁰Sedmoga dana, kad srce kraljevo bijaše veselo od vina, naredi Mehumanu, Bizeti, Harboni, Bigti, Abagti, Zetaru i Karkasu, sedmorici eunuha koji su mu služili, ¹¹da dovedu preda nj kraljicu Vašti s kraljevskom krunom, da bi pokazao

Estera

I. AHASVER I VAŠTI

II. MORDOKAJ I ESTERA

narodu i knezovima ljepotu njezinu. Ona je uistinu bila privlačna. ¹²Ali se kraljica Vašti ne htjede odazvati kraljevu pozivu što joj ga preneseše dvorani. Kralj se tada veoma razbjesni i njegova se srdžba rasplamsa. ¹³Onda zapita mudrace koji poznaju vremena. Jer svaki se kraljev posao tako proučavao među onima koji su poznavali zakone i pravo. ¹⁴Najbliži su mu bili Karsena, Šetar, Admata, Taršiš, Mares, Marsena i Memukan, sedam knezova Perzije i Medije. Oni su smjeli gledati kraljevo lice i zauzimali su najistaknutija mjesta u kraljevstvu. ¹⁵Upita ih: "Što treba prema zakonu poduzeti protiv kraljice Vašti, koja se nije pokorila zapovijedi kralja Ahasvera koju su joj saopćili dvorani?" ¹⁶Memukan tada odgovori pred kraljem i knezovima:

"Kraljica je Vašti skrivila ne samo kralju nego i svim poglavarima i svem narodu koji prebiva u svim pokrajinama kralja Ahasvera. ¹⁷Jer će za držanje kraljičino doznati sve žene pa će prezirati svoje muževe govoreći: 'Kralj je Ahasver naredio da dovedu preda nj kraljicu Vašti, ali ona ne htjede doći.' ¹⁸I žene će knezova perzijskih i medijskih, pošto doznaju za kraljičino ponašanje, još danas pripovijedati svim poglavarima kraljevim, pa će biti prkosa i prezira u izobilju. ¹⁹Stoga, svidi li se kralju, neka se objavi kraljevska naredba i umetne među zakone Perzije i Medije, tako da se više ne može opozvati, da se Vašti ne smije više pojaviti pred kraljem Ahasverom, a kralj neka preda kraljevsku čast drugoj ženi, boljoj od nje. ²⁰Kad se ta naredba koju će kralj učiniti pročuje po svem kraljevstvu, koje je zaista veliko, sve će žene iskazivati poštovanje svojim muževima, od najvišega pa do najnižega."

²¹Riječ se svidje i kralju i njegovim knezovima. Stoga on učini kako mu je savjetovao Memukan. ²²Uputi pisma u sve kraljevske pokrajine, svakoj pokrajini pismom kojim se ona služila, a svakom narodu njegovim jezikom, da svaki muž bude gospodar u svojoj kući.

II. MORDOKAJ I ESTERA

Traži se nova kraljica

2 Poslije tih događaja, kako mu se utiša gnjev, kralj Ahasver sjeti se Vaštije, onoga što je ona učinila i što je bilo odlučeno protiv nje. ²Rekoše tada momci što služahu kralja: "Neka se potraže za kralja mlade djevojke, djevice lijepa izgleda. ³Kralj neka odredi u svim pokrajinama svojega kraljevstva povjerenike da mu sakupe sve djevice pristala izgleda u tvrđavi grada Suze, u haremu, pod upravom Hegeja, kraljeva eunuha, čuvara žena. On će se pobrinuti za njihovu njegu. ⁴Ona djevojka koja se najviše svidi očima kraljevim neka kraljuje umjesto Vaštije."

Bijaše to po volji kralju, i on tako uradi.

⁵U tvrđavi grada Suze bio je neki Židov koji se zvao Mordokaj, sin Jaira, sina Šimeja, sina Kišova, iz plemena Benjaminova. ⁶On je bio protjeran iz Jeruzalema među prognanicima koje je babilonski kralj Nabukodonozor odveo zajedno s judejskim kraljem Jekonijom. ⁷On je odgajao Hadasu, to jest Esteru, kćerku strica svoga, jer ona ne imadaše ni oca ni majke. Djevojka je bila pristala i lijepa izgleda. Poslije smrti njezina oca i njezine majke Mordokaj je uze k sebi kao kćerku.

⁸Kako se začu za kraljevu riječ i njegovu naredbu, mnogo se djevojaka sabra u tvrđavi grada Suze pod Hegejevim nadzorom. Tako dovedoše i Esteru u kraljevu palaču, pod nadzor Hegeja, čuvara žena. ⁹Djevojka se svidje njegovim očima, steče ona njegovu naklonost i on se pobrinu za njezino uljepšavanje i uzdržavanje. Uz to joj dade sedam najvrednijih ropkinja kraljevskog dvora i premjesti je, skupa s djevojkama, u najudobnije prostorije harema.

¹⁰Estera ne spomenu ni naroda ni obitelji kojoj je pripadala, jer joj Mordokaj bijaše zabranio da to učini. ¹¹Svakoga je dana Mordokaj šetao pred dvorištem harema da bi doznao kako se Estera osjeća i kako se prema njoj odnose.

¹²Svaka je djevojka morala ući kralju kad je na nju, prema uredbi za žene, došao red, to jest nakon dvanaest mjeseci. Jer tada se

Estera

II. MORDOKAJ I ESTERA

III. ŽIDOVI UGROŽENI

završavalo razdoblje njihova uljepšavanja: šest mjeseci uljem iz mirne, a šest mjeseci balzomom i ostalim pomastima za žensku njegu.

¹³Pa kad bi djevojka ulazila kralju, bilo joj je dopušteno da sa sobom iz harema u kraljevsku palaču ponese sve što bi zatražila. ¹⁴Ona bi ulazila uvečer, a ujutro bi se vraćala u drugi harem, pod nadzorom Šaašgaza, kraljeva eunuha, čuvara priležnica. Više se ne bi vraćala kralju, osim ako bi je posebno zaželio i dozvao je k sebi poimence.

Estera postaje kraljica

¹⁵Kada dođe red na Esteru, kćerku Abihajla, koji je bio stric Mordokaja koji ju je bio pokćerio, da uđe kralju, ona ne zatraži ništa osim onoga što joj bijaše rekao Hegej, kraljev eunuh, čuvar žena. Ipak je pobuđivala udivljenje svih koji su je gledali. ¹⁶Esteru, dakle, uvedoše kralju Ahasveru, u njegovu kraljevsku palaču, u desetom mjesecu, mjesecu Tebetu, sedme godine njegova vladanja. ¹⁷Kralj zavolje Esteru više od svih drugih žena; više nego sve ostale djevice ona mu omilje i pridobi ona njegovu naklonost. I položi on na njezinu glavu kraljevsku krunu, pa mjesto Vaštije ona posta kraljicom. ¹⁸Nakon toga priredi kralj u čast Estere veliku gozbu za svoje knezove i službenike; svim pokrajinama odredi odmor i razda darove kraljevski darežljivo.

Mordokaj i Haman

¹⁹Kad su drugi put djevojke bile sakupljene, Mordokaj sjedaše na vratima kraljevim. ²⁰Estera ne oda ni naroda ni obitelji iz koje je potjecala, kao što joj Mordokaj bijaše naredio. Estera se i dalje držala svih Mordokajevih uputa kao kad se nalazila pod njegovim skrbništvom.

²¹U ono vrijeme kad je Mordokaj sjedio na vratima kraljevim, Bigtan i Tereš, dva kraljeva dvoranina, čuvari praga, planuše gnjevom i počеше snovati da podignu ruku na kralja Ahasvera. ²²Za tu njihovu namjeru sazna Mordokaj. On je dojavio kraljici Esteri, a Estera

je u Mordokajevo ime saopćila kralju. ²³Sve se izvidje i otkri se zavjera, pa obojica budu obješena o stup. To se pred kraljem zapisa u knjizi Ljetopisa.

3 Poslije tih događaja kralj Ahasver promaknu Hamana, Hamdatina sina, Agađanina: uzvisi ga i njegovo prijestolje postavi iznad svih ostalih dostojanstvenika koji su bili s njim. ²Svi službenici kraljevi koji su se nalazili na kraljevim vratima prigrabali bi koljena i padali ničice pred Hamanom, jer je tako zapovjedio kralj. Ali Mordokaj ne bi prignuo koljeno niti bi pao ničice. ³Službenici kraljevi koji su se nalazili na vratima kraljevim rekoše Mordokaju: "Zašto prestupaš kraljevu zapovijed?" ⁴Iako su mu oni to ponavljali svaki dan, on ih ne poslušao. Onda oni to dojavioše Hamanu, da vide vrijedi li Mordokajevo opravdanje. Jer im bijaše rekao da je Židov. ⁵Kad Haman utvrdi da Mordokaj niti prigraba koljeno niti pada ničice pred njim, jako se razljuti. ⁶A kad dozna kojemu narodu pripada, učini mu se premalo podići ruke na samog Mordokaja nego naumi s njim pobiti i sve Židove koji su živjeli u svem kraljevstvu Ahasverovu.

III. ŽIDOVI UGROŽENI

⁷U prvom mjesecu, to jest u mjesecu Nisanu, dvanaeste godine Ahasverova kraljevanja u nazočnosti Hamana baciše "Pur", to jest ždrijeb, da utvrde dan i mjesec. Ždrijeb pade na trinaesti dan dvanaestoga mjeseca, to jest na mjeseca Adara.

Odluka o zatoru

⁸I Haman kaza kralju Ahasveru: "U svim pokrajinama tvoga kraljevstva ima jedan narod razasut među drugim narodima i od njih odvojen. Njegovi su zakoni drugačiji od zakona u svih ostalih naroda. Oni se ne drže kraljevskih odredaba. Kralj ih zato ne smije pustiti na miru. ⁹Ako je kralju po volji, neka se raspiše da se oni zatru; a ja ću izbrojiti deset tisuća srebrnih talenata na ruke povjerenika da ih pohrane u kraljevsku riznicu."

Estera

III. ŽIDOVI UGROŽENI

¹⁰Nakon toga kralj skinu pečatni prsten s ruke i preda ga Hamanu, sinu Hamdatinu, Agađaninu, neprijatelju Židova, ¹¹i kaza mu: "Neka ti bude novac i narod, pa učini s njim što bude dobro u tvojim očima."

¹²Trinaestoga dana prvoga mjeseca bijahu sazvani kraljevi pisari, pa o onome što je naložio Haman sastaviše pisma i upraviše ih kraljevskim namjesnicima, upraviteljima što stajahu na čelu pojedinih pokrajina, knezovima svakoga pojedinog naroda, svakoj pokrajini njezinim pismom i svakom narodu njegovim jezikom. Pisma su napisana u kraljevo ime i na njima je udaren kraljev pečat. ¹³Po skorotečama razaslane su svim kraljevim pokrajinama poslanice da se svi Židovi, od dječaka do staraca, djeca i žene unište, pobiju, zaturu, a njihova dobra da se zaplijene u jednom jedinom danu, i to trinaestog dana dvanaestog mjeseca, mjeseca Adara.

^{13a}Ovo je prijepis poslanice: "Veliki kralj Ahasver upraviteljima sto dvadeset i sedam pokrajina od Indije do Etiopije i njima podložnim mjesnim glavarima ovako piše:

^{13b}Budući da imam vlast nad mnogim narodima i gospodstvo nad svim svijetom, odlučih, ne zanesen ohološću moći nego u želji da uvijek blago i čovječno vladam, dati podanicima spokojan život i pružiti kraljevstvu blagostanje i slobodu kretanja po njemu te učvrstiti mir za kojim svi ljudi žude. ^{13c}Pošto sam zapitao savjetnike kako bi se moglo to ostvariti, Haman, koji se među nama izdvaja razboritošću i koji se ističe prokušanom odanošću i ustrajnom vjernošću i zauzima drugo mjesto u kraljevstvu, ^{13d}prokazao je da se među ostale narode svijeta zavukao jedan neprijateljski narod, svojim zakonima protivan svim pucima, narod koji vječno prezire kraljeve odluke tako te se ne može učvrstiti zajedničko carstvo kojim inače besprijekorno upravljamo.

^{13e}Ustanovili smo dakle da je samo taj narod neprekidno u sukobu sa svim ljudima, da se ističe načinom života što odstupa od zakona, da zbog neslaganja s našim naumima počinja najgora nedjela tako te se kraljevstvo ne može učvrstiti. ^{13f}Stoga naređujemo da se, zajedno sa ženama i djecom, neprijateljskim

mačevima bez ikakva sažaljenja i milosrđa potpuno iskorijene oni koji vam budu naznačeni u pismima Hamana, upravitelja javnih poslova i našega drugog oca, i to četrnaestoga dana dvanaestoga mjeseca, Adara, tekuće godine. ^{13g}Tako će se, pošto nekadašnji i današnji neprijatelji u jednom danu budu silovito strovaljeni u Podzemlje, ubuduće za sva vremena naši poslovi moći odvijati postojano i nesmetano."

¹⁴Sadržaj ove naredbe, koja je imala postati zakonom u svakoj pokrajini, bio je objavljen svim narodima da bi bili spremni za taj dan. ¹⁵Skoroteče žurno potekoše s kraljevskom naredbom. Zakon bi objavljen i u tvrđavi Suze, pa dok su kralj i Haman sjedili i čistili se, grad je Suza bio uznemiren.

Mordokaj i Estera predusreću opasnost

4 Mordokaj doznade za sve što se dogodilo: razdera na sebi haljine, navuče kostrijet, posu se pepelom i prođe posred grada kukajući glasno i gorko. ²Dođe samo do kraljevih vrata, jer s onom kostrijeti na sebi ne mogaše kroz njih proći. ³U svakoj je pokrajini, svuda gdje se doznala kraljeva riječ i njegov proglas, među Židovima zavlada žalost: postili su, plakali i jadikovali. Mnogima od njih kostrijet i pepeo posta ležaj.

⁴Esterine djevojke i njezini eunusi dođoše da je o tome obavijeste. Kraljica se veoma uznemiri. Posla Mordokaju haljine da bi ih obukao a skinuo sa sebe kostrijet, ali on to odbi. ⁵Nato Estera pozva Hataka, jednog od kraljevih eunuha koji joj je bio određen za službu, pa ga posla k Mordokaju da dozna od njega što se dogodilo i zbog čega je takav. ⁶Hatak ode do Mordokaja na gradski trg, pred vrata kraljeva. ⁷Mordokaj mu pripovjedi što mu se dogodilo i detaljno ga obavijesti o novcu koji je Haman obećao položiti u kraljevu riznicu da bi mogao uništiti Židove. ⁸Dade mu i prijepis naredbe o njihovu zatoru, koja je objavljena u Suzi, da je pokaže Esteri te da joj javi i naloži neka ide kralju: neka ga moli za milost i posreduje kod njega za svoj narod. ^{8a}Sjeti se dana siromaštva svoga kad sam te hranio rukom svojom, jer se Haman, drugi

Estera

III. ŽIDOVI UGROŽENI

čovjek kraljevstva, dogovorio s kraljem da nas usmrti. ^{8b}Zazivaj Boga, govori kralju za nas i oslobodi nas od smrti."

⁹Hatak se vrati i donese Esteri Mordokajevu poruku. ¹⁰Estera odvratila Hataku i naredila mu da saopći Mordokaju: ¹¹"Svi službenici kraljevi i narod kraljevih pokrajina znaju kako svakoga onoga, bio on muškarac ili žena, koji nepozvan uđe kralju u unutrašnje predvorje čeka jedan jedini zakon: smrtna kazna, osim ako kralj ne pruži takvome svoje zlatno žezlo i poštedi mu život. A ja već trideset dana nisam bila pozvana kralju."

¹²Mordokaju bjehu saopćene Esterine riječi, ¹³pa on poruči Esteri: "Nemoj misliti da ćeš se zato što se nalaziš u kraljevoj palači spasiti jedina od svih Židova: ¹⁴jer budeš li u ovoj prilici šutjela, doći će Židovima pomoć i spas s druge strane, a ti ćeš s kućom svoga oca propasti. Tko zna nisi li se baš i popela do kraljevske časti zbog časa kao što je ovaj?"

¹⁵Estera i opet poruči Mordokaju: ¹⁶"Hajde, sakupi sve Židove koji se nalaze u Suzi. Postite za me: tri dana i tri noći ne jedite niti pijte. I ja ću tako postiti sa svojim djevojkama. Tako pripremljena ući ću kralju i unatoč zakonu, pa treba li da poginem, poginut ću."

¹⁷Mordokaj se onda povuče i učini što mu je naredila Estera.

Evangelje po Ivanu

VII. POSLJEDNJA PASHA - PROSLAVA SINA ČOVJEČJEGA

Isus - put do Oca

14 "Neka se ne uznemiruje srce vaše!
Vjerujte u Boga i u mene vjerujte!

²U domu Oca mojega ima mnogo stanova. Da nema, zar bih vam rekao: 'Idem pripremiti vam mjesto'?

³Kad odem i pripravim vam mjesto, ponovno ću doći i uzeti vas k sebi da i vi budete gdje sam ja.

⁴A kamo ja odlazim, znate put."

⁵Reče mu Toma: "Gospodine, ne znamo kamo odlaziš. Kako onda možemo put znati?"

⁶Odgovori mu Isus: "Ja sam Put i Istina i Život: nitko ne dolazi Ocu osim po meni. ⁷Da ste upoznali mene, i Oca biste moga upoznali. Od sada ga i poznajete i vidjeli ste ga."

⁸Kaže mu Filip: "Gospodine, pokaži nam Oca i dosta nam je!" ⁹Nato će mu Isus: "Filipe, toliko sam vremena s vama i još me ne poznaš?"

"Tko je vidio mene, vidio je i Oca. Kako ti onda kažeš: 'Pokaži nam Oca'? ¹⁰Ne vjeruješ li da sam ja u Ocu i Otac u meni? Riječi koje vam govorim, od sebe ne govorim: Otac koji prebiva u meni čini djela svoja.

¹¹Vjerujte mi: ja sam u Ocu i Otac u meni. Ako ne inače, zbog samih djela vjerujte.

¹²Zaista, zaista, kažem vam: Tko vjeruje u mene, činit će djela koja ja činim; da veća će od njih činiti jer ja odlazim Ocu.

¹³I što god zaištete u moje ime, učinit ću, da se proslavi Otac u Sinu. ¹⁴Ako me što zaištete u moje ime, učinit ću."

Obećanje Duha

¹⁵"Ako me ljubite, zapovijedi ćete moje čuvati. ¹⁶I ja ću moliti Oca i on će vam dati drugoga Branitelja da bude s vama zauvijek:

¹⁷Duha Istine, kojega svijet ne može primiti jer ga ne vidi i ne poznaje. Vi ga poznajete jer kod vas ostaje i u vama je.

¹⁸Neću vas ostaviti kao siročad; doći ću k vama.

¹⁹Još malo i svijet me više neće vidjeti, no vi ćete me vidjeti jer ja živim i vi ćete živjeti.

²⁰U onaj ćete dan spoznati da sam ja u Ocu svom i vi u meni i ja u vama.

²¹Tko ima moje zapovijedi i čuva ih, taj me ljubi; a tko mene ljubi, njega će ljubiti Otac moj, i ja ću ljubiti njega i njemu se očitovati."

²²Kaže mu Juda, ne Išariotski: "Gospodine, kako to da ćeš se očitovati nama, a ne svijetu?"

²³Odgovori mu Isus: "Ako me tko ljubi, čuvat će moju riječ pa će i Otac moj ljubiti njega i k njemu ćemo doći i kod njega se nastaniti.

²⁴Tko mene ne ljubi, riječi mojih ne čuva. A riječ koju slušate nije moja, nego Oca koji me posla. ²⁵To sam vam govorio dok sam boravio s vama.

²⁶Branitelj - Duh Sveti, koga će Otac poslati u moje ime, poučavat će vas o svemu i dozivat vam u pamet sve što vam ja rekoh.

²⁷Mir vam ostavljam, mir vam svoj dajem. Dajem vam ga, ali ne kao što svijet daje.

Neka se ne uznemiruje vaše srce i neka se ne straši.

²⁸Čuli ste, rekoh vam: 'Odlazim i vraćam se k vama.' Kad biste me ljubili, radovali biste se što idem Ocu jer Otac je veći od mene.

²⁹Kazao sam vam to sada, prije negoli se dogodi, da vjerujete kad se dogodi.

³⁰Neću više s vama mnogo govoriti jer dolazi knez svijeta. Protiv mene ne može on ništa.

³¹Ali neka svijet upozna da ja ljubim Oca i da tako činim kako mi je zapovjedio Otac.

Ustanite, pođimo odavde!"

30. tjedan,
151. dan čitanja, petak, 30. lipnja
2017.

Est 4,17a-10,3l
Iv 15,1-16,4

Estera

III. ŽIDOVI UGROŽENI

Mordokajeva molitva

^{17a} I sjetivši se svih djela koje je Gospod izveo, pomoli se Gospodu i kaza:

^{17b} "Gospode, Gospode, kralju koji vladaš nad svime, sve je u tvojoj vlasti i nema toga koji bi se mogao suprotstaviti tvojoj volji da spasiš Izraela!

^{17c} Ti si stvorio nebo i zemlju i sve što je divljenja vrijedno pod nebom. Gospodar si svega i nema toga koji se može tebi oprijeti, Gospodine!

^{17d} Tebi je sve poznato; ti znaš, Gospodine: nisam pao ničice pred bahatog Hamana, ali ne iz drskosti, ni iz oholosti, ni iz častoljublja. Ti znaš da bih za spas Izraela bio voljan i tabane njegove cjelivati.

^{17e} To sam učinio zato da ne metnem čast koja se iskazuje čovjeku iznad one koja se iskazuje Bogu. Neću pasti ničice ni pred kim, nego samo pred tobom, moj Gospodine, i to ne činim iz oholosti.

^{17f} Sada, Gospodine, Bože, kralju, Bože Abrahamov, poštedi narod svoj, jer gledaju samo kako bi nas istrijebili: žele uništiti ono što je od početka bila tvoja baština.

^{17g} Nemoj zanemariti posjed svoj koji si oslobodio iz egipatske zemlje!

^{17h} Poslušaj molitvu moju, budi milostiv nasljedstvu svome i u veselje prometni plač naš, da bismo, ostavši živi, mogli hvalospjevima slaviti ime tvoje i nemoj dopustiti da iščeznu usta onih koji te hvale, o Gospode!"

¹⁷ⁱ I sav je Izrael vapio svom snagom svojom, jer je smrt bila pred očima njihovim.

Esterina molitva

^{17k} I kraljica se Estera, obuzeta smrtnom tjeskobom, uteče Gospodinu; pošto svuče sa sebe sjajne haljine, navuče odjeću tjeskobe i žalosti, te umjesto skupocjenim mirisima posu glavu pepelom i prahom. I ponizi veoma tijelo svoje postom, a svako mjesto na kojem se u znak veselja znala ukrašavati posu uvojcima svoje kose, pomoli se Bogu Izraelovu i kaza:

^{17l} "Gospodine moj, kralju naš, ti si jedini! Dođi u pomoć meni koja sam sama, kojoj

nema druge pomoći do tebe, jer opasnost je moja u ruci mojoj.

^{17m} Ja sam od svoga djetinjstva slušala u obiteljskom rodu da si ti, Gospode, izabrao Izraela među svim drugim narodima: naše očeve među svim njihovim precima u svoju trajnu baštinu i da si za njih učinio sve što si im obećao.

¹⁷ⁿ Ali smo sad sagriješili pred tobom i ti si nas predao u ruke neprijatelja naših jer smo iskazivali počast bogovima njihovim. Pravedan si, Gospodine!

^{17o} I sad oni, nezadovoljni već gorčinom sužanjstva našega, staviše ruke svoje u ruke kumira svojih da će poništiti odredbu usta tvojih, uništiti baštinu tvoju, začepiti usta onima koji te hvale i utrnuti slavu doma tvoga i žrtvenika tvoga, ^{17p} a otvoriti usta naroda da hvale njihove isprazne kumire i dive se jednom kralju od mesa.

^{17q} Nemoj predati, Gospode, žezlo svoje onima koji ne postoje. Neka se ne smiju propasti našoj, nego okreni naum njihov na njihove glave i primjerno kazni onoga koji je počeo bjesniti protiv nas. ^{17r} Sjeti se, Gospode! Objavi se u vrijeme naših jada i ohrabri me, o kralju bogova i vladaru svakoga gospodstva!

^{17s} Metni u moja usta primjerenu riječ pred lavom, a njegovo srce zadahni mržnjom na neprijatelja našega; da zatre njega i njegove sumišljenike.

^{17t} A nas oslobodi rukom svojom i dođi u pomoć meni koja sam sama i nemam nego tebe, o Gospode!

^{17u} Sve ti je poznato pa znaš da mrzim slavu opakih i da mi je odvratna postelja neobrezanih i svakoga tuđinca.

^{17v} Znaš tjeskobu moju, jer ja se gnušam nad znamenjem moga visočanstva koje se nalazi na glavi mojoj. U dane kad se s njime pojavim grstim se nad njim kao nad dronjkom mjesečnog pranja i ne nosim ga onih dana koji pripadaju samo meni.

^{17x} Sluškinja tvoja nije nikada jela sa stola Hamanova, nisam nikada počastila kraljevsku gozbu, niti sam pila vino ljevanica.

^{17y} I od dana uzdignuća svoga do danas

Estera

III. ŽIDOVI UGROŽENI IV. ŽIDOVSKA ODMAZDA

sluškinja tvoja nije se poveselila osim u tebi, Gospode, Bože Abrahamov.

^{17z} *Bože, nadasve moćni, uslišaj glas beznadnih i izbavi nas iz ruku opakih, a oslobodi i mene od moga straha!"*

Estera pred kraljem

5 Trećega dana, pošto presta moliti, svuče molitvene haljine i zaodjenu se slavom svojom. ^{1a} Tako čarobna zazva Boga Svevida i Spasitelja. Onda uze dvije sluškinje. Na jednu se gotovo nježno naslanjala, a druga ju je slijedila i pridržavala njezinu odjeću. ^{1b} Blistala je od vrhunske ljepote, lice joj bijaše veselo, kao rastvoreno ljubavi, a srce sapeto od straha. ^{1c} Kroza sva je vrata ušla pred kralja. On je sjedio na svom kraljevskom prijestolju, zaogrnut svim ukrasom veličanstva svoga, sav u zlatu i dragom kamenju, ulijevao je veliko strahopoštovanje. ^{1d} Podigavši svoje lice, sjajem ozaren, pogleda krajnje ljutit. Kraljici pozli. Od slabosti problijedje i klonu na glavu sluškinje što je pred njom išla. ^{1e} Tada Bog sklonu kraljevu dušu na blagost. Zabrinut, kralj skoči sa svoga prijestolja i uze je u naručje dok ne dođe k sebi. Hrabrio ju je utješnim riječima i upitao: ^{1f} "Što je, Estero? Ja sam tvoj brat! Ne boj se, nećeš umrijeti - naša je uredba za obične ljude. Priđi!" ^{2l} podigavši zlatno žezlo, postavi ga na vrat Esteri, zagrli je i reče: "Govori mi!" ^{2a} Ona mu reče: "Spazih te, gospodaru, kao anđela Božjega, pa mi se uznemiri srce od straha pred sjajem tvojim. Jer si, gospodaru, divan i lice ti je puno dražesti." ^{2b} Dok je još govorila, klonu od iznemoglosti. Kralj se uznemiri, a sva ju je posluga njegova hrabrila. ³ Kralj joj reče: "Što je tebi, kraljice Estero? Što želiš? Bila to i polovica kraljevstva, dobit ćeš je!" ⁴ Estera odgovori: "Neka kralj, ako mu je drago, dođe s Hamanom na gozbu koju sam danas priredila." ⁵ Kralj odvrati: "Obavijestite odmah Hamana da bi se izvršila Esterina želja."

Kralj dakle dođe s Hamanom na gozbu koju je Estera priredila. ⁶ Dok su pili vino, kralj kaza Esteri: "Što god zatražiš, dobit ćeš. Što god zaželiš, bila to i polovica kraljevstva, bit će ti!" ⁷ Estera odgovori: "Molba mi je i želja, ⁸ ako

sam našla milost u očima kraljevim i ako se kralju sviđi dati mi što molim i učiniti što želim, da kralj ponovo dođe s Hamanom na gozbu koju ću sutra pripremiti za njih i tad ću postupiti po riječi kraljevoj."

⁹ Toga dana Haman iziđe sretan i zadovoljna srca, ali se rasrdi jako na Mordokaja kad vidje da na vratima kraljevim nije ustao ni maknuo se pred njim. ¹⁰ Haman se ipak svlada. Ode kući i posla po svoje prijatelje i po ženu Zarešu. ¹¹ Pripovijedao im je o sjaju svoga bogatstva, o mnoštvu svojih sinova i o svemu onome čime ga je kralj uzveličao i čime ga je uzdignuo nad sve svoje knezove i službenike. ¹² Haman još dometnu: "I kraljica Estera nije uz kralja pozvala nikoga osim mene na gozbu koju je priredila. I sutra sam samo ja uz kralja njezin uzvanik. ¹³ Ali me sve to ne može učiniti sretnim dokle god gledam Židova Mordokaja kako sjedi na vratima kraljevim." ¹⁴ Reče mu Zareša, žena njegova, i svi prijatelji njegovi: "Podigni vješala visoka pedeset lakata. Sutra ujutro zatraži od kralja neka na njih objese Mordokaja. Poslije toga idi sretan s kraljem na gozbu." Savjet se Hamanu učini dobar, pa on naredi da se podignu vješala.

IV. ŽIDOVSKA ODMAZDA

Haman u stisci

6 Te noći kralj ne mogaše usnuti. Zato naredi da mu donesu i čitaju knjigu znamenitih događaja, Ljetopise. ² Tu se nađe zapisano kako je Mordokaj prokazao Bigtanu i Tereša, dva dvoranina kraljeva, čuvare praga, koji su se spremali da podignu ruke na kralja Ahasvera. ³ Kralj upita: "Kakva je čast i kakvo je odlikovanje zapalo Mordokaja za sve to?" Kraljeve sluge, dvorani koji ga slušahu, odgovoriše: "Ništa nije učinjeno za nj."

⁴ Kralj onda zapita: "Tko je u predvorju?" A to u vanjsko predvorje kraljevske palače bijaše stigao Haman da traži od kralja neka objese Mordokaja na vješalima koja su već bila podignuta za nj. ⁵ Službenici kraljevi odgovoriše: "Eno se u predvorju nalazi Haman." "Neka uđe!" - naredi kralj. ⁶ Kako

Estera

IV. ŽIDOVSKA ODMAZDA

Haman uđe, kralj ga upita: "Što treba učiniti čovjeku koga kralj hoće da počasti?" Haman reče u sebi: "Koga ako ne mene kralj želi počastiti?"⁷ Zato odgovori kralju: "Za čovjeka koga kralj želi počastiti⁸ treba donijeti kraljevske haljine koje kralj sam oblači i dovesti konja kojega kralj jaše i položiti mu na glavu kraljevsku krunu."⁹ Haljine i konja neka kralj preda jednome od najuglednijih kneževa kraljevih da bi taj obukao onoga koga kralj želi počastiti i na konju ga odveo na gradski trg uzvikujući pred njim: "Tako biva onome koga kralj hoće da počasti!"¹⁰ Kralj nato naredi Hamanu: "Uzmi odmah haljine i konja, kako si rekao, pa učini tako Mordokaju Židovu koji sjedi na kraljevim vratima i ne propusti ništa od onoga što si rekao!"

¹¹Haman uze haljine i konja: obuče u haljine Mordokaja i provede ga na konju po trgu grada vičući pred njim: "Tako biva onome koga kralj hoće da počasti!"¹² Malo zatim Mordokaj se vrati k vratima kraljevih, a Haman, tužan i zastrte glave, ode žurno kući¹³ te ispriča Zareši, ženi svojoj, i svima prijateljima svojim što se dogodilo. Njegovi mu savjetnici i žena Zareša rekoše: "Ako Mordokaj, pred kojim si počeo posrtati, pripada židovskom rodu, nećeš ga nadjačati, nego će te on zacijelo oboriti."

¹⁴Još su o tom razgovarali, kad eto kraljevih dvorana. Došli su tražiti Hamana da ga žurno odvedu na gozbu koju je priredila Estera.

Haman na Esterinoj gozbi

7 Kralj i Haman dođoše na gozbu kraljici Esteri.² I toga drugoga dana, dok se pilo vino, reče kralj Esteri: "Koja ti je molba, kraljice Estero? Bit će ti udovoljena! Koja je tvoja želja? Ako je i pola kraljevstva, bit će ti!"³ Kraljica Estera odgovori: "Ako sam, kralju, našla milost u tvojim očima i ako ti je s voljom, neka mi se u ime molbe pokloni život, a u ime želje moj narod!"⁴ Jer smo ja i narod moj predani za zator, klanje, uništenje. Da smo predani u roblje, šutjela bih jer nevolja ne bi bila štetna po kralja."⁵ Ali kralj Ahasver upade kraljici Esteri u riječ pa je upita: "Tko je taj? Gdje je taj koji je namislio takvo što učiniti?"

Estera tada odgovori: "Progonitelj i neprijatelj jest Haman, ovaj zlikovac!"⁶ Haman se zaprepasti pred kraljem i kraljicom.⁷ Kralj, gnjevan, ostavi vino te ode u vrt palače. Haman osta uz kraljicu da je moli za svoj život, jer je uvidio da je njegova nesreća pred kraljem gotova.

⁸Kralj se vrati iz vrta u dvoranu gdje se pilo vino. Dotle Haman bijaše pao na počivaljku na kojoj se nalazila Estera. "Pokušavaš još i nasilje nad kraljicom, i to u mome vlastitom domu?" - povika kralj. Tek što su te riječi izletjele iz kraljevih usta, pokriše lice Hamanu.⁹ Tada kaza Harbona, jedan od dvorana koji su stajali u službi kraljevoj: "Eno i vješala što ih je Haman pripremio za Mordokaja koji je govorio u korist kraljevu. Nalaze se kraj Hamanove kuće i visoka su pedeset lakata." Kralj zapovjedi: "Objesite ga na njih!"¹⁰ Hamana objesiše na vješala koja bijaše pripremio Mordokaju, i kraljeva se srdžba utiša.

Ahasver sklon Židovima

8 Onoga istog dana kralj Ahasver preda kraljici Esteri kuću Hamana, progonitelja Židova, a Mordokaj je stupio pred kraljevo lice, jer je Estera objasnila kralju što joj je on.² Kralj skinu pečatni prsten, koji je već bio oduzeo Hamanu, i dade ga Mordokaju, a Estera postavi Mordokaja nad Hamanovom kućom.

³Estera tada ponovo progovori kralju. Baci mu se pred noge; rasplaka se i najvruče ga zamoli da osujeti zlo Hamana Agađanina i naum opaki što ga bijaše zasnovao protiv Židova.⁴ Kralj pruži prema Esteri zlatno žezlo. Estera se diže, stade pred kraljem⁵ i reče: "Ako je kralju po volji, ako sam našla milost pred licem njegovim, ako je kralju pravo te ako sam mila u njegovim očima, neka pismeno opozove sve što napisao Haman, sin Hamdatin, Agađanin, u opakoj nakani da se pobiju Židovi koji se nalaze u svim pokrajinama kraljevstva."⁶ Tâ kako bih ja mogla gledati nesreću koja bi pogodila moj narod? Kako bih mogla gledati zator roda svoga?"

⁷Kralj Ahasver odgovori kraljici Esteri i Mordokaju Židovu: "Eto, poklonio sam Esteri

Estera

IV. ŽIDOVSKA ODMAZDA

kuću Hamanovu, a njega sam dao objesiti jer je bio digao svoju ruku na Židove, ⁸a vi u ime kraljevo napišite o Židovima što vam se sviđa i zapečatite kraljevim prstenom. Jer neopoziv je proglas koji je u kraljevo ime napisan te kraljevim pečatom zapečaćen."

⁹Tada, dvadeset i trećeg dana trećega mjeseca, to jest mjeseca Sivana, budu sazvani pisari kraljevi i prema svemu što bijaše naredio Mordokaj napisa se Židovima, namjesnicima, upravljačima i knezovima pokrajina od Indije do Etiopije, a bijaše sto dvadeset i sedam pokrajina, svakoj pokrajini njezinim pismom, svakom narodu njegovim jezikom, pa i Židovima njihovim pismom i njihovim jezikom. ¹⁰On napisa pisma u ime kralja Ahasvera i zapečati ih kraljevim prstenom pa ih razasla po skorotečama koji su jahali na konjima, pastusima iz kraljevske ergele. ¹¹Kralj je dopustio Židovima po svim gradovima da se mogu sastajati, braniti svoj život te uništiti, ubiti i zatrti svaku vojsku narodnu ili pokrajinsku koja bi ih napala, ne štedeći ni djecu ni žene, a slobodno im je oplijeniti njihova dobra; ¹²sve istoga dana u svim pokrajinama kraljevstva Ahasverova: trinaestog dana dvanaestoga mjeseca, to jest mjeseca Adara.

Ukaz u korist Židova

^{12a} *Prijepis toga pisma glasi: ^{12b}"Veliki kralj Ahasver namjesnicima u sto dvadeset i sedam pokrajina od Indije do Etiopije, upravljačima pokrajina i svima svojim vjernim podanicima, pozdrav!*

^{12c} *Mnogi, koliko su više obasuti častima, poradi velike dobrodušnosti svojih dobročinitelja, toliko se više znaju uzobijestiti zbog toga. Pa ne samo da nastoje nanijeti zlo našim podanicima nego, nesposobni da obuzdaju bahatost, namještaju zamku i samim svojim dobročiniteljima. ^{12d}Oni ne samo da iskorjenjuju osjećaj harnosti nego, zaneseni nadutošću onih koji ne znaju za dobro, umišljaju da će umaknuti Bogu koji sve vidi i pravdi koja mrzi zlo. ^{12e}Često i mnogi od onih koji su na vlasti, kad upravu državnih poslova povjere prijateljima, pod njihovim utjecajem*

postanu sukrivci nevine krvi i zapletu se u nepopravljive nevolje: ^{12f}smicalice, licemjerje i pokvarenosti izigraju čestitu dobronamjernost upravljača. ^{12g}To se može vidjeti ne toliko iz starijih povijesti koje su do nas doprle: istražite samo kolike je zločine pred našim očima počinila opakost nedostojnih vladara. ^{12h}Zato ćemo se ubuduće truditi da svim ljudima damo mirno i spokojno kraljevstvo. ¹²ⁱUvest ćemo promjene, a što nam se na uvid podastre prosuđivat ćemo s najdobrohotnijom susretljivošću.

^{12k} *Tako smo Hamana, sina Hamdatina, Makedonca, koji je doista stran krvi Perzijanaca i jako daleko od naše naklonosti, primili kao gosta, ^{12l}a on se toliko okoristio dobrohotnošću koju gajimo prema svakom narodu da je bio nazvan našim ocem i bio poštovan od svih jer je zauzimao drugo mjesto, najbliže kraljevskom prijestolju. ^{12m}Ali ne znajući obuzdati svoju oholost, smisli kako bi nas lišio kraljevstva i života, ¹²ⁿtražeći da mnogovrsnim spletkama uništi Mordokaja, našeg spasitelja i trajnog dobročinitelja, i našu neporočnu družicu kraljevstva, Esteru, sa svim njihovim narodom. ^{12o}Mislio je da će nas tako osamljene zaskočiti i prenijeti vlast Perzijanaca u ruke Makedonaca.*

^{12p} *Ali smo mi utvrdili da Židovi koje je taj zlikovac naumio zatrti ne samo da nisu zlotvori nego su, upravljani najpravednijim zakonima, ^{12q}sinovi Najvišega, Najvećega, živoga Boga koji čuva nama, kao i našim djedovima, carstvo u najboljem redu. ^{12r}Učinit ćete, dakle, dobro ne budete li se poslužili pismima koja je uputio Haman, Hamdatov sin, jer je on, tvorac toga zločina, već obješen sa svom obitelji pred vratima Suze: Bog, koji vlada nad svime, smjesta mu je dosudio zasluženu kaznu. ^{12s}Izloživši na svakom mjestu prijepis ove naredbe, pustite da se Židovi služe slobodno svojim zakonima. Pomognite im da uzmognu s uspjehom odbiti od sebe one koji bi ih napali u času nevolje trinaestoga dana dvanaestoga mjeseca, mjeseca Adara, jer je baš to dan ^{12t}u koji je Bog, gospodar svega, izabranom narodu donio radost mjesto uništenja. ^{12u}Zato i vi među svojim spomen-*

Estera

IV. ŽIDOVSKA ODMAZDA

blagdanima svetkujte u svoj svečanosti ovaj osobiti dan da bi sada i ubuduće bio vama i Perzijancima dobre volje na spas, a našim neprijateljima spomen na propast.

^{12v}*Svaki grad ili uopće pokrajina koja se ovoga ne bude pridržavala bit će nesmiljeno kopljem i ognjem uništena: postat će ne samo ljudima nepristupačna nego i zvijerima i pticama zauvijek mrska."*

¹³Prijepis pisma, koje je imalo postati zakonom u svakoj pokrajini, bijaše objavljen među svim narodima, kako bi Židovi toga dana bili spremni osvetiti se svojim neprijateljima.

¹⁴Skoroteče, konjanici na kraljevskim pastusima, krenuše odmah i pojuriše, po kraljevoj zapovijedi. Naredba je bila objavljena i u tvrđavi Suzi. ¹⁵Mordokaj izađe od kralja odjeven u grimiznu i lanenu kraljevsku haljinu, s velikom zlatnom krunom i s ogrtačem od fine tkanine i crvena skrleta. Grad je Suza klicao i veselio se. ¹⁶Bio je to za Židove dan svjetla, veselja, kliktanja i slavlja. ¹⁷U svakoj pokrajini, u svakom gradu i mjestu do kojega je dopro kraljev ukaz i zakon, zavlada među Židovima veselje, radost, gozba i blagdan, i mnogi među pucima zemlje postadoše Židovi jer ih je spopao strah od Židova.

Veliki dan Purima

9 Trinaestoga dana dvanaestog mjeseca, mjeseca Adara, kad je morala biti izvršena odredba kraljevog ukaza, istoga dana u koji su se neprijatelji Židova nadali zavladatai nad njima dogodi se obrnuto: Židovi zavladaše nad neprijateljima svojim.

²Židovi se sakupiše po svojim gradovima u svim pokrajinama kralja Ahasvera da udare na one koji su tražili njihovu propast. I nitko se nije usuđivao da im pruži otpor, jer je sve narode spopao strah od Židova. ³Svi su knezovi pokrajina i namjesnici, upravljači i činovnici kraljevi štitili Židove jer ih je obuzeo strah od Mordokaja. ⁴Jer je Mordokaj postao velik na kraljevskom dvoru, i po svim pokrajinama širio se glas da Mordokaj postaje sve moćniji.

⁵Židovi, dakle, udariše mačem po svim svojim neprijateljima, sasjekoše ih i zatrše; sa

svojim mrziteljima postupiše kako im se htjelo. ⁶Samo u tvrđavi Suzi smaknuše i zatrše Židovi pet stotina ljudi; ⁷pogubiše Paršandatu, Dalfona, Aspatu, ⁸Poratu, Adaliju, Aridatu, ⁹Parmaštu, Arisaja, Aridaja, Jezatu ¹⁰i deset sinova Hamana, sina Hamdatina, progonitelja Židova. Ali se ne pojagmiše za plijenom.

¹¹Toga istog dana, doznajući za broj ubijenih u tvrđavi Suzi, ¹²kralj reče kraljici Esteri: "U tvrđavi Suzi Židovi su smaknuli i uništili pet stotina ljudi i deset Hamanovih sinova. Što su tek onda izveli u ostalim pokrajinama kraljevim? Koja je sada molba tvoja? Bit će uslišana! Koja je tvoja želja? Bit će ispunjena!"

¹³"Ako je kralju po volji," reče Estera, "neka se Židovima koji žive u Suzi dopusti još sutra primijeniti isti zakon kao i danas i neka se objesi deset Hamanovih sinova."

¹⁴Kralj naredi da se tako učini: zakon bi u Suzi proglašen i deset Hamanovih sinova obješeno. ¹⁵Tako se Židovi Suze sakupiše i četrnaestoga dana mjeseca Adara pa pobiše u Suzi još tri stotine ljudi. Ali se ni tada ne pojagmiše za plijenom.

¹⁶Ostali Židovi, oni koji su živjeli u kraljevskim pokrajinama, sakupiše se da brane svoje živote i mir od neprijatelja: pobiše sedamdeset i pet tisuća dušmana. Ali se ni tada ne pojagmiše za plijenom. Bio je trinaesti dan mjeseca Adara. ¹⁷Četrnaestoga dana Židovi su mirovali: to bijaše dan gozbe i veselja. ¹⁸Židovi u Suzi koji su se sakupili trinaestoga i četrnaestoga dana mirovahu petnaestoga dana; to je bio dan njihova veselja i gozbi. ¹⁹Zbog toga Židovi pripoljci, oni koji žive po neutvrđenim selima, blagdanski svetkuju četrnaesti dan mjeseca Adara veseleći se i gozbujući i među sobom izmjenjujući darove. ^{19a}A koji žive u gradovima slave i petnaesti dan Adara u razdraganosti i u veselju, izmjenjujući među sobom darove.

Judita

V. BLAGDAN PURIM

V. BLAGDAN PURIM

²⁰Mordokaj opisa te događaje i upravi pisma Židovima svih blizih i dalekih pokrajina kralja Ahasvera. ²¹Naložio im je da četrnaesti i petnaesti dan mjeseca Adara svake godine slave ²²kao dane u kojima su Židovi postigli spokoj od svojih neprijatelja i kao mjesec koji je bio pretvorio u radost njihovu tugu a u blagdan njihovo žalovanje. Neka ih slave gozbom i veseljem, izmjenjujući među sobom darove i dijeleći poklone ubogima. ²³Židovi prihvatit će da drže ono što su već sami od sebe počeli slaviti i o čemu im je pisao Mordokaj: ²⁴"Haman, sin Hamdatin, Agađanin, progonitelj svih Židova, kako je bio naumio sve ih uništiti, baci 'Pur', to jest ždrijeb, za njihovo smaknuće i zator; ²⁵ali kad je za njegovu zamisao doznao kralj, on pismeno naredi: 'Neka se na njegovu glavu obori opaki naum što ga bijaše zasnovao protiv Židova i neka bude obješen, on i sinovi njegovi.'"

²⁶Zbog toga su ti dani nazvani Purim, prema riječi Pur. Zato prema svem sadržaju toga pisma i prema onome što su vidjeli i što im bijaše preneseno ²⁷Židovi se neopozivo obvezaše i prihvatit će za se, za svoje potomke i za sve one koji se s njima budu udružili da će svake godine slaviti ta dva dana prema tom propisu i u to vrijeme. ²⁸Te dane valja slaviti i njih se sjećati od pokoljenja do pokoljenja u svakoj obitelji, pokrajini i gradu; ti dani Purima ne smiju iščeznuti ispred Židova, ni spomen na njih biti izbrisan iz njihova roda.

²⁹Kraljica Estera, kći Abihailova, i Židov Mordokaj pisali su to što snažnije da tako još jednom potkrijepe pismo o Purimu. ³⁰Pisma su poslali svim Židovima u sto dvadeset i sedam pokrajina Ahasverova kraljevstva s porukom mira i vjernosti; ³¹da obdržavaju te dane Purima u njihovo određeno vrijeme, kako su to odredili Židov Mordokaj i kraljica Estera, i da drže post i molitve, onako kako su to oni obvezali sebe i svoje potomke. ³²Tako Esterina naredba ozakoni ove propise Purima i to bi zapisano u knjigu.

Pohvala Mordokaja

10 Kralj Ahasver udari danak na zemlju i na otoke morske. ²Sva djela njegove moći i hrabrosti, a tako i izvještaj o uzdignuću Mordokaja koga je kralj uzvisio, zapisani su u Ljetopisima kraljeva Medije i Perzije: ³kako je Židov Mordokaj bio prvi iza kralja Ahasvera, velik u očima Židova, voljen od mnoštva svoje subraće kao pobornik blagostanja svoga naroda i glasnik mira za svoj rod.

^{3a}Mordokaj uskliknu: "Božje je to djelo!
^{3b}Sjećam se, evo, sna koji sam o tom usnio - ništa nije ostalo neispunjeno: ^{3c}malen izvor koji posta rijeka, svjetlo, sunce i voda u izobilju. Rijeka je Estera kojom se kralj oženio i učinio je kraljicom. ^{3d}Dva zmaja, to smo ja i Haman. ^{3e}Narodi, to su svi oni koji su se udružili da bi zatrli ime židovsko. ^{3f}Moj narod, to je Izrael - oni koji podigoše svoj glas k Bogu i biše spašeni. Dâ, Gospod spasi svoj narod! Gospod nas oslobodi svih onih zala! Bog izvede znakove i čudesa kakvih nema među poganima! ^{3g}Zato on baca dva ždrijeba: jedan za Božji puk, drugi za sve ostale narode. ^{3h}I oba ova ždrijeba izadoše u čas, vrijeme i dan koji je dosudio Bog za sve narode. ³ⁱSjetio se Bog naroda svoga i dosudio pravdu baštini svojoj. ^{3k}I bit će im - narodu njegovu Izraelu - ovi dani mjeseca Adara, to jest četrnaesti i petnaesti, dani okupljanja, radosti i veselja pred Bogom za pokoljenja dovijeka."

Bilješka grčkog prevodioca

^{3l}Četvrte godine kraljevanja Ptolemejeva i Kleopatrina, Dositej, koji se kazao kao svećenik i levit, i njegov sin Ptolemej doniješe ovo pismo o Purimu, tvrdeći da je vjerodostojno i da ga je preveo Lizimah, sin Ptolemejev, iz Jeruzalema.

Evangelje po Ivanu

VII. POSLJEDNJA PASHA - PROSLAVA SINA ČOVJEČJEGA

Trs i loza

15 "Ja sam istinski trs, a Otac moj - vinogradar.

²Svaku lozu na meni koja ne donosi roda on siječe, a svaku koja rod donosi čisti da više roda donese.

³Vi ste već očišćeni po riječi koju sam vam zborio.

⁴Ostanite u meni i ja u vama.

Kao što loza ne može donijeti roda sama od sebe, ako ne ostane na trsu, tako ni vi ako ne ostanete u meni.

⁵Ja sam trs, vi loze.

Tko ostaje u meni i ja u njemu, taj donosi mnogo roda.

Uistinu, bez mene ne možete učiniti ništa.

⁶Ako tko ne ostane u meni, izbace ga kao lozu i usahne.

Takve onda skupe i bace u oganj te gore.

⁷Ako ostanete u meni i riječi moje ako ostanu u vama, što god hoćete, ištite i bit će vam.

⁸Ovim se proslavlja Otac moj:

da donosite mnogo roda i da budete moji učenici.

⁹Kao što je Otac ljubio mene tako sam i ja ljubio vas; ostanite u mojoj ljubavi.

¹⁰Budete li čuvali moje zapovijedi, ostat ćete u mojoj ljubavi; kao što sam i ja čuvao zapovijedi Oca svoga te ostajem u ljubavi njegovoj.

¹¹To sam vam govorio da moja radost bude u vama i da vaša radost bude potpuna.

¹²Ovo je moja zapovijed: ljubite jedni druge kao što sam ja vas ljubio!

¹³Veće ljubavi nitko nema od ove:

da tko život svoj položi za svoje prijatelje.

¹⁴Vi ste prijatelji moji ako činite što vam zapovijedam.

¹⁵Više vas ne zovem slugama jer sluga ne zna što radi njegov gospodar; vas sam nazvao prijateljima jer vam priopćih sve što sam čuo od Oca svoga.

¹⁶Ne izabraste vi mene, nego ja izabrah vas i postavih vas da idete i rod donosite i rod vaš da ostane te vam Otac dadne što ga god

zaištete u moje ime.

¹⁷Ovo vam zapovijedam: da ljubite jedni druge."

Mržnja svijeta na Isusove učenike

¹⁸ⁿAko vas svijet mrzi, znajte da je mene mrzio prije nego vas.

¹⁹Kad biste bili od svijeta, svijet bi svoje ljubio; no budući da niste od svijeta, nego sam vas ja izabrao iz svijeta, zbog toga vas svijet mrzi.

²⁰Sjećajte se riječi koju vam rekoh:

'Nije sluga veći od svoga gospodara.' Ako su mene progonili, i vas će progoniti; ako su moju riječ čuvali, da vašu će čuvati.

²¹A sve će to poduzimati protiv vas poradi imena moga jer ne znaju onoga koji mene posla.

²²Da nisam došao i da im nisam govorio, ne bi imali grijeha; no sada nemaju izgovora za svoj grijeh.

²³Tko mene mrzi, mrzi i Oca mojega.

²⁴Da nisam učinio među njima djela kojih nitko drugi ne čini, ne bi imali grijeha; a sada vidješe pa ipak zamrziše i mene i Oca mojega.

²⁵No neka se ispuni riječ napisana u njihovu Zakonu:

Mrze me nizašto.

²⁶A kada dođe Branitelj koga ću vam poslati od Oca - Duh Istine koji od Oca izlazi - on će svjedočiti za mene.

²⁷I vi ćete svjedočiti jer ste od početka sa mnom.

16 To sam vam govorio da se ne sablaznite.

²Izopćavat će vas iz sinagoga. Štoviše, dolazi čas kad će svaki koji vas ubije misliti da služi Bogu. ³A to će činiti jer ne upoznaše ni Oca ni mene.

⁴Govorio sam vam ovo da se, kada dođe vrijeme, sjetite da sam vam rekao."